

БЕКТЕМ
Окуу иштери боюнча проректор
А.Алибаев
5.06 2025-ж.

ЭЛЕКТИВДИК ДИСЦИПЛИНАЛАРДЫН ТИЗМЕСИ

Багыты: 550300 Филологиялык билим берүү

Профиль: Кыргыз тили жана адабияты

Квалификациясы: Бакалавр

Окуу мөөнөтү: 4 жыл

Код №	Дис	Элективдик дисциплиналар	кредити	семестри
Гуманитардык, социалдык жана экономикалык цикл				
Ар бир студент циклдин ичинен 2 кредит алууга милдеттүү (ECTS)				
Б.1.КПВ.1.1	1.	Тил илиминин тарыхы	2	3
	2.	Экономика	2	3
Математикалык табигый-илимий цикл				
Ар бир студент циклдин ичинен 2 кредит алууга милдеттүү				
Б.1.КПВ.2.1	1.	Microsoft officeке киришүү	2	3
	3.	Биология экологиянын негиздери менен	2	3
Кесиптик цикл				
Ар бир студент циклдин ичинен 22 кредит алууга милдеттүү (ECTS)				
Б.1.КПВ.10	1.	Студенттердин илимий изилдөө иштери	4	5
	2.	Көркөм текстке адабий талдоо жүргүзүү	4	5
Б.3.КПВ.10	3.	Түркология	2	6
	4.	Студенттердин өз алдынча иштеринин методологиясы	2	6
Б.3.КПВ.3	5.	Көркөм окуу	2	7
	6.	Кыргыз адабияты атайын курс	2	7
Б.3.КПВ.1	7.	Кеп маданияты	3	7
	8.	Кыргыз тили атайын курс	3	7
Б.3.КПВ.7	9.	Текстке лингвистикалык талдоо	3	7
	10.	Кыргыз романдарынын тарыхы	3	7
Б.1.КПВ.3.7	11.	Котормо теориясы жана практикасы	2	7
	12.	Көркөм текстке адабий талдоо жүргүзүү	2	7
Б.3.КПВ.4	13.	Кыргыз адабий сынынын тарыхы	3	8
	14.	Тарыхый грамматика	3	8
Б.3.КПВ.5	15.	Түрк тилдеринин салыштырма грамматикасы	3	8
	16.	Дүйнө адабиятынын тарыхы	3	8
Б.3.КПВ.6	17.	Кыргыз адабий тилинин нормасы	3	8
	18.	Кыргыз адабиятынын тарыхы	3	8

Эскертүү: Сары түстүүлөр альтернативдик дисциплиналар

Кафедра башчысы

И.Абдувалиев

И.Абдувалиев

БЕКТЕМ

Окуу иштери боюнча проректор

А.Алибаев

"5" 06

2025-ж.

ЭЛЕКТИВДИК ДИСЦИПЛИНАЛАРДЫН ТИЗМЕСИ

Багыты: 550300 Филологиялык билим берүү

Профиль: Кыргыз тили жана адабияты

Квалификациясы: Бакалавр

Окуу мөөнөтү: 5жыл

Код №	Дис	Элективдик дисциплиналар	кредити	семестри
Гуманитардык, социалдык жана экономикалык цикл				
Ар бир студент циклдин ичинен 2 кредит алууга милдеттүү (ECTS)				
Б.1.КПВ.1.1	1.	Тил илиминин тарыхы	2	3
	2.	Экономика	2	3
Математикалык табигый-илимий цикл				
Ар бир студент циклдин ичинен 2 кредит алууга милдеттүү				
Б.1.КПВ.2.1	1.	Microsoft officeке киришүү	2	3
	3.	Биология экологиянын негиздери менен	2	3
Кесиптик цикл				
Ар бир студент циклдин ичинен 20 кредит алууга милдеттүү (ECTS)				
Б.1.КПВ.10		Студенттердин илимий изилдөө иштери	2	5
	2.	Көркөм текстке адабий талдоо жүргүзүү	2	5
Б.3.КПВ.10	3.	Студенттердин илимий изилдөө иштери	2	6
	4.	Көркөм текстке адабий талдоо жүргүзүү	2	6
Б.1.КПВ.3.8	5.	Котормо теориясы жана практикасы	2	7
	6.	Студенттердин өз алдынча иштеринин методологиясы	2	7
Б.3.КПВ.4	7.	Кыргыз адабий сынынын тарыхы	3	8
	8.	Тарыхый грамматика	3	8
Б.3.КПВ.2	9.	Түркология	2	8
	10.	Социоллингвистика	2	8
Б.3.КПВ.10	11.	Котормо теориясы жана практикасы	2	10
	12.	Кыргыз романдынын тарыхы	2	10
Б.3.КПВ.8	13.	Кыргыз адабий тилинин нормасы	4	10
	14.	Кыргыз тили (атайын курс)	4	10
Б.3.КПВ.5	15.	Кыргыз адабий сынын тарыхы	3	10
	16.	Кыргыз адабияты (атайын курс)	3	10

Эскертүү: Сары түстүүлөр альтернативдик дисциплиналар

Кафедра башчысы

И.Абдувалiev

И.Абдувалiev

БЕКТЕМ

Окуу иштери боюнча проректор

А.Алибаев

“5” 06 2025-ж.

ЭЛЕКТИВДИК ДИСЦИПЛИНАЛАРДЫН ТИЗМЕСИ

Багыты: 550300 Филологиялык билим берүү

Профиль: Кыргыз тили жана адабияты

Квалификациясы: Магистр

Окуу мөөнөтү: 2 жыл

Код №	Дис	Элективдик дисциплиналар	кредити	семестри
Кесиптик цикл				
Б.1.КПВ.1.0	1.	Адабият жана дүйнө таануу	3	3
	2.	Кыргыз адабиятындагы философиялык концептер	3	3
Б.1.КПВ.2	3.	Кыргыз адабий сынындагы чеберчилик маселелер	3	3
	4.	Этно лингвистиканын негиздери	3	3
Б.3.КПВ.3	5.	Азыркы оозеки коммуникациянын актуалдуу маселелери	4	3
	6.	Тексттин заманбап теориялары	4	3
Б.3.КПВ.4	7.	Дүйнө адабиятынын тарыхы	4	4
	8.	Тарыхый грамматика	4	4

Эскертүү: Сары түстүүлөр альтернативдик дисциплиналар

Кафедра башчысы И.Абдувалнев

БЕКТЕМ
Окуу иштери боюнча проректор
А.Алибаев
5.06 2025-ж.

ЭЛЕКТИВДИК ДИСЦИПЛИНАЛАРДЫН ТИЗМЕСИ

Багыты: 550300 Филологиялык билим берүү

Профиль: Кыргыз тили жана адабияты

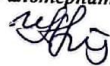
Квалификациясы: Магистр

Окуу мөөнөтү: 2,5 жыл

Код №	Дис	Элективдик дисциплиналар	кредити	семестри
Кесиптик цикл				
Б.3.КПВ.3	1.	Азыркы оозеки коммуникациянын актуалдуу маселелери	4	4
	2.	Дүйнө адабиятынын тарыхы	4	4
Б.3.КПВ.4	3.	Тексттин заманбап теориялары	4	4
	4.	Тарыхый грамматика	4	4
Б.1.КПВ.1.	5.	Этнолингвистиканын негиздери	3	4
	6.	Кыргыз адабиятындагы философиялык концептер	3	4

Эскертүү: Сары түстүүлөр альтернативдик дисциплиналар

Кафедра башчысы

И.Абдувалиев

550300 Филологиялык билим берүү багытынын (кыргыз тили жана адабияты) элективдик курсунун каталогу

Код №	Предметтин аталышы	Кредити	Дисциплинанын кыскача мазмуну	Жалпы эмгек сыйымдуулугу	Материалдык база
550300 Филология (Кыргыз тили жана адабияты)					
Б.1.КП В.2.3	MS Officeке киришүү	2	Бардык Microsoft Office тиркемелери Microsoft тарабынан иштелип чыккан операциялык системалар менен тыгыз бириктирилген. Бул программалык пакетти иштеп чыгууда чоң уюмдарда Microsoft Office программасын жайылтууда, колдоодо жана башкарууда келип чыккан материалдык жана убакыттык чыгымдарды азайтуу менен байланышкан маселелерди чечүүгө көп көңүл бурулган. Microsoft Office топтому төмөнкү колдонмолорду камтыйт: • Word-текст редактору, профессионалдуу дизайн менен ар кандай татаалдыктагы тексттик документтерди түзүү үчүн колдонулат. • Excel - таблицаларды, диаграммаларды жана графиктерди түзүү, ошондой эле алардын жардамы менен ар кандай эсептөөлөрдү жүргүзүү үчүн колдонулат. • Outlook - бул колдонуучуга жумуш убактысын жана башка окуяларды пландаштырууга мүмкүндүк берген жергиликтүү уюштуруучу. Алар аны электрондук почта менен иштөө үчүн колдонушат. • PowerPoint - мультимедиялык презентацияларды түзүү үчүн иштелип чыккан. • Access - маалыматтар базасын башкаруу системасы (МББ). Бул күч менен сиз ар кандай татаалдыктагы маалымат базаларын түзө аласыз жана орнотулган VisualBasic (VBA) аркылуу аларды автоматташтырылган иштетүүнү жүргүзө аласыз.	2 кр 60 саат 15 практикалык саат 15 саат лекция 30 саат ӨАИ	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)

Бакалавриат программасынын максаттары:

- коомдун жана өлкөнүн жогорку билимдүү, илимге таянган, университеттик илимдин мыкты салттарын сактоо менен дүйнөнүн алдыңкы университеттери жана илимий мекемелери менен тыгыз байланышта болгон квалификациялуу илимий-педагогикалык кадрларга болгон муктаждыктарын канааттандыруу;

- окутуунун формаларын жана ыкмаларын өркүндөтүү, инновациялык технологияларды, билим берүүнүн принциптерин киргизүү, окуу пландарын жана билим берүү программаларын эл аралык стандарттарга ылайык келтирүү жолу менен дүйнөлүк билим берүү мейкиндигине интеграциялоо;

- билим берүү, маданият жана тарбиялоо маселелерин чечүүгө багытталган прикладдык илимий изилдөөлөрдү, окуу-педагогикалык эксперименттерди уюштуруу жана өткөрүү, педагогикалык изилдөөлөрдүн натыйжаларын билим берүү мекемесине киргизүү.

Максаты: Кесиптик ишмердүүлүк чөйрөсүндө 550300 Филология билим берүү, «Информатика» окутуу профилинин негизги билим берүү программасынын максаты бүтүрүүчүдө күнүмдүк ишке жоопкерчиликтүү мамилени камтыган баалуулуктар системасын калыптандыруу болуп саналат. жана анын натыйжалары. Мындан тышкары бүтүрүүчү өзүнүн ишмердүүлүгүнүн регионду жана бүтүндөй өлкөнү өнүктүрүү үчүн ролун жана маанисин түшүнүшү керек, өзүнүн билимин, жөндөмүн, көндүмдөрүн үзгүлтүксүз өркүндөтүү жана жаңы компетенцияларды калыптандыруу процессине даярдыгын жана катышуусун көрсөтүшү керек. Кесиптик өзүн-өзү тарбиялоону жана инсандык өсүүнү, андан аркы билим берүү траекториясын жана кесиптик карьераны иштеп чыгуу.

Окутуунун күтүлгөн натыйжалары

Окутуунун көрсөтүлгөн багытынын бүтүрүүчүсү окутулуп жаткан предметтин өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен жана

		Мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык студенттерди окутууга жана тарбиялоого, заманбап технологияларды жана каражаттарды пайдаланууга даяр болууга тийиш. педагогиканы, анын ичинде техникалык окуу куралдарын, маалыматтык жана компьютердик технологияларды окутуу; окутуунун натыйжаларын баалоонун заманбап каражаттарын колдонуу; социалдаштырууга, инсандын жалпы маданиятын калыптандырууга көмөктөшөт; окуучуларды тарбиялоо, аларда руханий, адеп-ахлактык баалуулуктарды жана патриоттук ишенимдерди өнүктүрүү; окууга мотивацияны түзүү максатында окуучуларды тарбиялоого жана өнүктүрүүгө инсанга багытталган мамилени ишке ашыруу; Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» Мыйзамында, Балдардын укуктары жөнүндө конвенцияда каралган студенттердин укуктарын жана эркиндиктерин урматтоо, алардын кесиптик квалификациясын системалуу түрдө жогорулатуу, усулдук бирикмелердин ишине катышуу жана методикалык иштин башка формалары, ата-энелер (же аларды алмаштырган адамдар) менен байланышуу. ООПну өздөштүрүүнүн натыйжасында педагогика бакалавры төмөнкүлөргө милдеттүү: билүү: - гуманитардык, социалдык, экономикалык, математикалык жана табигый илимдердин негиздеринин мазмунун информатика бөлүмдөрүнүн негизги жоболору: информатиканын теориялык негиздери, информатиканы окутуунун методикасы, жеке компьютерде математикалык маселелерди чечүү боюнча практикум; билим берүүдөгү маалыматтык-коммуникациялык технологиялар, программалоо, жасалма интеллекттин негиздери, заманбап маалыматтык технологиялар, программалык камсыздоо, математикалык логика жана алгоритмдердин теориясы, олимпиадалык маселелерди программалоо, операцияларды изилдөө, маалыматтык системалар жана маалымат базалары, компьютердик системалардын архитектурасы, компьютердик математика системалары, компьютер математикалык жана физикалык маселелерди	
--	--	---	--

		моделдөө, компьютердик тармактар, Интернет жана мультимедиялык технологиялар; - мектеп пландарынын, программаларынын жана окуу китептеринин мазмунун жана түзүмүн; жасай алуу: - <u>башталгыч жана орто мектептерде же колледждерде жыйынтыктоочу мамлекеттик</u> аттестациянын талаптарына ылайык ар кандай деңгээлдеги татаалдыктагы маселелерди чечүү, окуучуларды информатика жана программалоо боюнча олимпиадаларга катышууга даярдоо, персоналдык компьютерде маселелерди чечүү боюнча атайын факультативдик курстарды уюштуруу; - билим берүүнүн ар кандай деңгээлдеринде жана профилдеринде жана ар кандай типтеги окуу жайларында студенттердин ар кандай курактык топтору үчүн окуу-тарбиялоо процессин уюштуруу, окуучуларга багытталган билим берүүнүн (ден соолук-) принциптерине ылайык окуу процесси үчүн оптималдуу шарттарды түзүү. үнөмдөө, маданий көп түрдүүлүк ж.б.); - кесиптик милдеттерди ишке ашырууга байланышкан көйгөйлөрдү сын жана конструктивдүү талдоо жана чечүүгө; ээлик кылуу: - кесиптик ишмердикте методологиялык маселелерди чечүү жолдорун (окутуунун ыкмалары, технологиялары жана ыкмалары, баалоо технологиялары) жана изилдөө ыкмалары; - үзгүлтүксүз билим берүүнүн жана өз алдынча билим алуунун алкагында алардын жалпы маданиятын жогорулатуу, өз кесиби боюнча өзүн-өзү ишке ашырууга жана өркүндөтүүгө умтулуу, чечкиндүүлүк, уюшкандык, жоопкерчилик, атуулдук, баарлашуу, сабырдуулук сыяктуу жеке сапаттар. - ООПну окутуунун натыйжасы студенттерде окуу планынын бардык циклдериинин жана бөлүмдөрүнүн, анын ичинде практиканы жана мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестацияны өздөштүрүү процессинде калыптанат.	
--	--	---	--

		- гуманитардык, табият таануу жана экономика боюнча негизги билимдерин кесиптик ишинде колдоно билүү. - коомдук байланыш деңгээлинде мамлекеттик жана расмий тилдерде өз оюн так жана так айта билүү, ишкердик байланышты ишке ашыруу. - этикалык, кесиптик жана этикалык принциптерди ишке ашыруу, өз ишинин натыйжаларын талдоо жана алган билимдерин кесиптик ишмердүүлүктө сарамжалдуу пайдалануу үчүн колдоно билүү. - билим берүүнүн ар кандай деңгээлдеринде жана профилдеринде жана ар кандай типтеги окуу жайларында окуучулардын ар кандай курактык топтору үчүн окуу процессин уюштуруу, инсанга багытталган билим берүү принциптерине ылайык окуу процесси үчүн оптималдуу шарттарды түзүү (ден соолукту сактоо); , маданий көп түрдүүлүк ж.б.). ➤ Курчап турган дүйнө жөнүндө илимий билимдердин интегралдык системасына ээ, дүйнөнүн заманбап түшүнүктөрүн жана сүрөттөрүн, дүйнөгө көз караштар системасын, адамдын жаратылыштагы жана коомдогу ордун жана ролун түшүнөт, жашоонун жана маданияттын баалуулуктарында багыт ала алат; (ОК-1); ➤ окутуунун заманбап, илимий негизделген технологияларын колдонуу менен окуучулардын муктаждыктарына жана жетишкендиктерине ылайык окуу процессин пландай алат жана ишке ашыра алат (жетекчиликте) (ОК-2); ➤ математикалык/табигый-коомдук жана гуманитардык илимдердин негизги жоболорун колдонуу менен билим берүүнүн жыйынтыктарын болжолдой алат, билим берүү жетишкендиктерин көзөмөлдөйт жана баалай алат (ОК-3); ➤ изилдөө планын иштеп чыгууга жана оңдоого, чогултулган маалыматтарды талдоо жана чечмелөөгө жөндөмдүү /жетекчиликте/, прикладдык изилдөө иштерин жүргүзүүгө даяр (ОК-4);	
--	--	--	--

			➤ маалыматты кабыл алууга, жалпылоого жана анализдөөгө, максаттарды коюуга жана ага жетүү жолдорун тандоого жөндөмдүү (ОК-5); ➤ үзгүлтүксүз өнүгүүгө жана билим берүүгө даяр (ОК-6) - аспаптык (инструментальными (ИК): ➤ маалыматты алуунун, сактоонун жана иштетүүнүн негизги ыкмаларын, ыкмаларын жана каражаттарын өздөштүрүү, компьютерде иштөө (ИК-1); ➤ мамлекеттик жана расмий тилдерде оозеки жана жазуу жүзүндө сүйлөөнү логикалык жактан туура, негиздүү жана так түзө алат (ИК-2); ➤ чет тилдердин бирин социалдык байланыш деңгээлинде сүйлөйт (ИК-3);		
Б.1.Б.3.6	Тил илиминин тарыхы	2	Тил илимине киришүү курсунун аннотациясы 1. Дисциплинанын максаты, милдети: Студентти кийинки семестрде өтүлүүчү тил боюнча негизги курска алдын ала даярдайт. Ошондуктан бул курс “Тил илимине киришүү” деп аталат. Жалпы тил илиминин баштапкы бөлүмү жалпы эле тилдер жөнүндө болочок адиске зарыл болгон лингвистикалык түшүнүктөр, маалыматтар, терминдер менен студенттердин билимдерин калыптандырат, тиешелүү көндүм, адаттарга үйрөтөт. Тил илимине киришүү курсунун изилдөө объектиси бар, өзүнчө мыйзам-ченемдерге ээ экендигин; Табигый тилдин функционалдык жагын жана анын коомдук көрүнүш болгондугун; Жасалма тилдин табиятын, анын табигый тил менен жалпылыктары менен айырмачылыктарын; Тилдин бардык деңгээлдеринин негизги түшүнүктөрүн; Жазуунун келип чыгышын, анын бардык түрлөрүн; Дүйнөдөгү тилдердин генеологиялык жактан классификацияланышын жана группаларын, подгруппаларын;	2кредит 15 практикалык саат 8 лекция 37 саат ӨАИ	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)

		Тилдердин типологиялык (морфологиялык) классификациясын, классификациялоо принциптерин жана түрлөрүнүйрөтүү болуп саналат. 2. Дисциплинанын негизги билим берүүчү программанын (НББП) курамындагы орду: Студентке тил илими, тилдин жаратылышы, анын адамзат коомундагы кызматы, тилдин пайда болушун өнүгүшүн түшүндүргөн теориялар, дүйнө жүзүндөгү тилдердин саны, теги жана грамматикалык турпаты боюнча классификациялары, унутулган жана дүйнөгө кеңири тараган тилдер жазуунун пайда болушу жана өнүгүшүнүн этаптары, тилдердин жалпы структуралык бөлүмдөрү ж.б.у.с. жалпы лингвистикалык кругозорду кеңейтүүчү маалыматтар берилет. 3. Дисциплинаны өздөштүрүүнүн натыйжасына коюлуучу талаптар: 1.Студенттер ээ болуучу компетенциялар: Жалпы илимий компетенциялар: - курчап турган чөйрө жөнүндөгү илимий билимдердин бүтүндөй системасын өздөштүрөт, дүйнөнүн учурдагы көрүнүшүн жана концепциясын, жаратылышта жана социумда адамдын ордун, ролун, көз карашынын системасын түшүнөт, жашоодогу жана маданияттагы баалуулуктардын багытын табууга жөндөмдүү (ЖИК-1); Инструменталдык компетенциялар (ИК): - маалыматты алуунун, сактоонун жана кайра иштеп чыгуунун негизги методдоруна, ыкмаларына жана каражаттарына, компьютер менен иштөө көндүмдөрүнө ээ (ИК-1); Б)Кесиптик (профессионалдык) компетенциялар (ПК): Жалпы кесиптик: -өздөштүрүп жаткан тилде оозеки жана жазуу речине көп тараптуу анализ берүүгө, кабыл алуунун жана түшүнүүнүн ыкмаларын өздөштүрөт (КК-13).	
--	--	---	--

			-түрдүү типтеги тексттерди өз алдынча түзүү, кайра иштеп чыгуу, анализдөө методдорун жана ыкмаларын пайдаланууга жөндөмдүү (ПК-12).		
Б.1.КПВ .1.1	Экономика	2	ДИСЦИПЛИНАНЫН МАКСАТТАРЫ ЖАНА МИЛДЕТТЕРИ Окуу дисциплинасынын максаты-келечектеги жогорку квалификациялуу илимий жана кесипкөй кадрлардын экономикалык ой жүгүртүүсүн калыптандыруу жана кесиптик ишмердүүлүктө экономикалык талдоо көндүмдөрүн, билимдерин колдонуу жөндөмдүүлүгүн өнүктүрүү. Бул максатты ишке ашыруу төмөнкү өз ара байланышкан маселелерди чечүү зарылдыгын болжолдойт: - экономиканын негиздерин үйрөнүү; - экономикалык теориянын маанилүү багыттары жана аны микроэкономикалык жана макроэкономикалык деңгээлде колдонуу чөйрөлөрү жөнүндө түшүнүк түзүү; - алган билимдерин прикладдык маселелерди чечүү үчүн колдоно билүүсүн калыптандыруу; - азыркы экономиканын шарттарында туура багыт алуу, рационалдуу экономикалык жүрүм-турумду иштеп чыгуу жөндөмүн өнүктүрүү; - окуу жана методикалык адабияттар менен өз алдынча иштөө көндүмдөрүн өнүктүрүү. НББПНЫН ТҮЗҮМҮНДӨГҮ ТАРТИПТИН ОРДУ Тартип "Экономика" бири болуп саналат жалпы гуманитардык жана социалдык-экономикалык дисциплиналарынын окуу үчүн даярдоо боюнча студенттердин неэкономическим адистер Бул окуу дисциплинасы киргизилгенде-бөлүм "Б. 1.Б.2. Гуманитардык, социалдык жана экономикалык цикл" негизги билим берүү программасынын багыты боюнча кирет вариативдик бөлүгүнүн. Осваивается 2-курста, 4 семестр. Экономика илим катары дүйнөлүк көз караштын чоң маанисине ээ, анткени ал өз алдынча экономикалык агенттердин рационалдуу жүрүм-турумун сүрөттөгөн билим чөйрөсүнө киргизет жана ар бир адамдын жашоосунда практикалык колдонууга ээ. "Экономика" сабагынын теориялык негизи дүйнөлүк жана ата мекендик экономикалык ой жүгүртүүнүн жетишкендиктери болуп саналат.	2кредит 15 практикалык саат 8 лекция 37 саат ӨАИ	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)

Дисциплинаны окутуу орто мектепте (же башталгыч жана орто кесиптик билим берүү мекемелеринде) студенттердин алган билимине негизделет. "Экономика" курсу "Ата Мекен тарыхы", "укук таануу", "Психология", "Социология", "Философия" ж. б. курстар менен өз ара байланышта. "Экономика" дисциплинасы микро жана макроэкономиканын фундаменталдык негиздерин билүүнү жана экономика жөнүндө бирдиктүү түшүнүктү калыптандырууга багытталган.

ДИСЦИПЛИНАНЫ ӨЗДӨШТҮРҮҮНҮН НАТЫЙЖАЛАРЫНА ТАЛАПТАР Дисциплинаны изилдөө процесси төмөнкү компетенцияларды түзүүгө багытталган: а) универсалдуу: 1) Жалпы илимий (ОК): - курчап турган дүйнө жөнүндөгү илимий билимдерди сын көз менен баалоого жана пайдаланууга, жашоонун, маданияттын баалуулуктарына багыт алууга жана активдүү жарандык позицияны карманууга, адамдарга урмат-сый жана толеранттуулук көрсөтүүгө жөндөмдүүлүк - (макул-1); - социалдык-инсандык жана жалпы маданий (СИЖМК): -- айрым адамдардын же топтордун кесиптик ишинде максаттарга жетишүүнү камсыз кылууга жөндөмдүү-(СИЖМК-1); Дисциплинаны үйрөнүүнүн натыйжасында студенттер: билүү: * экономиканын предмети жана методдору; * коомдун экономикалык уюмунун жалпы мыйзам ченемдүүлүктөрү: рыноктун иштөө механизми, рынокто өндүрүүчүлөрдүн жана керектөөчүлөрдүн жүрүм-туруму, ишкердиктин уюштуруу формалары, ресурстук рыноктор жана кирешелерди бөлүштүрүү; * бүтүндөй улуттук экономиканын проблемаларынын негизи, мамлекеттин экономикалык ролу жана экономиканы стабилдештирүүнүн негизги куралдары; билүү: * ар кандай экономикалык агенттердин экономикалык тандоосун түшүндүрүү үчүн альтернативдик баалуулук принцибин колдонуу; * суроо-талаптын жана сунуштун маалыматтары боюнча рыноктук салмактуулук параметрлерин аныктоо; * рыноктук тең салмактуулукка суроо-талаптын жана сунуштун ар кандай баа эмес факторлорунун (детерминанттарынын) таасирин көрсөтүү; * суроо-талаптын жана сунуштун өзгөрүүсүнүн ар кандай айкалыштарынын таасири астында рынокто тең

			салмактуулук баасынын жана көлөмүнүн өзгөрүшүн болжолдоо; * суроо-талаптын жана сунуштун ийкемдүүлүгү көрсөткүчтөрүн эсептөө, фирмалардын рынок саясатын пландаштырууда суроо-талаптын ийкемдүүлүк көрсөткүчтөрүн колдонуу принциптерин түшүндүрүү; * мамлекеттик баанын атаандаштыкка жөндөмдүү акыркы продукт жана эмгек рынокторунда сатууга тийгизген таасирин көрсөтүү; * эмгек өндүрүмдүүлүгүнүн көрсөткүчтөрүн эмгекти пайдалануунун көлөмүнө көз карандылыгы жөнүндө маалыматтар боюнча аныктоо; * колдонулган эмгектин көлөмүнө (эмгектин орточо жана чектүү продуктусу) жана эмгектин орточо жана чектүү өндүрүмдүүлүгүнүн көрсөткүчтөрүнө карата өндүрүштүн көз карандылыгынын ортосундагы байланышты түшүндүрүү; * өндүрүштүн эмгекти пайдалануу көлөмүнө жана эмгек акынын ченине көз карандылыгы, ошондой эле жабдуулардын наркы жана колдонулган амортизация схемасы боюнча маалыматтар боюнча өндүрүштүн бүткүл көлөмүнө жана продукциянын бирдигине фирманын чыгымдарынын көрсөткүчтөрүн аныктоо;		
Б.3.КП В.1.	Кеп маданияты	4	Дисциплинанын максаты: Кеп маданияты тил илиминин бир тармагы болуу менен адабий тилдин чегинде, сүйлөөчүнүн жекече сапаттары аркылуу таасир берүүгө мүмкүн болгон тилдик каражаттардын колдонулуш өзгөчөлүгүн түшүндүрүү. Элибиздин турмуш денгээли, билими, маданияты, өсүүсү кеп маданиятынын теориялык жана практикалык өбөлгөлөрү экендигинен маалымат берип, кеп маданиятынын сапат-баскычтарын, кеп стилин, кеп этикетин окутуп-үйрөтүү. Дисциплинанын мазмуну: Кеп маданияты адабий тилге негизделгендиктен, ал ар тараптан адабий тилди сактоо, өнүктүрүү дегеле адабий тилдин коомдук функциясын бекемдөө сыяктуу маселелерди ичине камтыйт. Лингвистикалык дисциплина катары кеп маданиятынын изилдөө объектиси кеп болуп санлат. Кеп маданияты пикир алышуу учурунда сүйлөөчүнүн кепти тура, орундуу колдонуусу, тилдик каражаттарды тура пайдалануусу, өз оюн так, түшүнүктүү, толук бере алуусу сыяктуу маселелерди камтыйт. Дисциплинанын милдеттери:	4 кредит 30 практикалык саат 30 лекция (120 саат)	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)

- Билим берүүнүн жоболорун, концепциясын жетеке алуу менен студенттерди толук кандуу билимге ээ кылуу
- Кеп маданияты сабагынын илимий-теориялык маселелерин, типтерин, формаларын өздөштүрүү менен адистик билимдерин тереңдетүү жана кептешүү маданиятын өстүрүү.
- Тил илиминин илимий-теориялык маалыматтарды өздөштүрүүсү жана коомдук-социалдык талаптарга ылайык маалымат берүүгө жетиштирүү, коммуникативдик деңгээлин арттыруу.

Дисциплинанын орду: 550300 Филологиялык билим берүү багытынын Жогорку окуу жайдын негизги билим берүү программасындагы базалык бөлүктүн тандоо курстарында Б.3.КПВ 1. коду менен белгиленет.

Дисциплинанын пререквизити: кеп маданияты предметин окуп үйрөнүүдө, адабият, тарых, философия, лингвистика, риторика, психология, байлыштуу кеп предметтеринин түшүнүктөрү негиз болот. Студенттердин кептешүүдөгү тажрыйбасы, социалдык көндүмдөрү да чон мааниге ээ. Кеп маданияты предмети кептешүү маданияты боюнча профессионалдык даярдык көрүүгө база болот.

Дисциплинанын постреквизити: Бул курстун илимий негиздери менен таанышышат. Кеп маданиятынын теориялык жана практикалык маанисин түшүнүшөт. Кыргыз адабий тилинин оозеки жана жазуу нормаларын өздөштүрүшөт. Кеп ишмердүүлүгүнүн абалы, баскычтары жөнүндө маалымат алышат.

Курстун аягында күтүлүүчү натыйжалар:

- тил жана кепти бири-биринен айырмалай алышат;
- тил илиминин башка бөлүмдөрүнөн айырмачылыгын түшүнүшөт;
- тилдеги лингвистикалык жана экстралингвистикалык каражаттарды түшүнүшөт;
- оозеки жана жазуу кебинин өзгөчөлүктөрүн билишет
- кеп адеби, кеп техникасы, кептин сапат-баскычтарына аныктама беришет;

			- кептин орфоэпиялык, орфографиялык, пунктуациялык аспектилерин аныкташат; - кептин түрлөрүн билишет. Компетенциялык көрсөткүчтөр: Дисциплинаны окуп-үйрөнүп, өздөштүрүүнүн натыйжасында студент төмөнкү компетенциялык көрсөткүчтөрдүн денгээлине ээ болуусу керек: СИЖМК-5, КК-9. Дисциплинаны окутуунун натыйжасында студент төмөнкү сапаттарга ээ болушу керек (Күтүлүүчү натыйжалар): Студент билет: Кеп маданиятынын илимий негиздерин, кыргыз адабий тилинин оозеки жана жазуу нормларын, анын өнүгүш тенденцияларын, кеп маданиятынын теориялык жана практикалык маселелери менен таанышышат. Кеп маданиятынын сапат баскычтарын, техникасын. Студент билгичтикке ээ болот: өз ойлорун пикир алышуунун жагдайына дал келген, максатка ылайык ийкемдүү билдирүүгө, лингвистикалык жана экстралингвистикалык каражаттарды ыктуу колдонууга, тилдик жана кептик табитти калыптоого ээ болушат. Студент көндүмдөргө ээ болот: тил менен кептин катышын, кеп ишмердигинин түзүлүшүн, кептин тар мааниде колдонулушу, тилдик каражаттардын сүйлөшүүдөгү маданиятын өздөштүрүшөт.		
Б.3.КП В.10	Студенттердин илимий изилдөө иштери	2	Дисциплинанын максаты: - Студенттердин илимий таанып билүүнүн усулнаамалык тармагындагы зарыл адаттарды, көндүмдөрдү жана сапаттарды калыптоо. Бул максатка жетүү үчүн дисциплинада чечилүүчү маселелер болуп төмөнкүлөр эсептелет: - илимий таанып билүүнүн жана чыгармачылыктын усулнаамалык негиздерин өздөштүрүү; - окшоштуруу жана моделдөө, эсептик сыноо тармактары тууралуу билим алуу; - жагымдуу сынак (оптимальный эксперимент) жана өлчөөлөрдүн жыйынтыгын иштеп чыгуу усулдарын өздөштүрүү. Дисциплинанын милдеттери:	2 кредит 30 практикалык саат	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301)

		- илимий жана педагогикалык ишмердүүлүк маселелерин өз алдынча чечмелөө жараянындагы илим изилдөө өз алдынча иштөөнүн методдорун, методологиялык жоболорду колдонууну үйрөнүү; - изилдөөнүн жаңы методдорун өз алдынча өздөштүрүү менен өздүк кесиптик ишмердүүлүктүн илимий профилин өзгөртүү жөндөмдүүлүгүн калыптандыруу; - филологиялык билим берүү бакалаврдык изилдөөчүлүк компетенттүүлүгүн калыптандыруу, алардын методологиялык маданиятынын деңгээлин жогорулатуу; - өздүк жалпы илимий деңгээлди тынымсыз өнүктүрүү жөндөмүн калыптандыруу. Дисциплинанын орду: Бул дисциплина 550300 “Филологиялык билим берүү” багытынын (кыргыз тили жана адабияты) бакалаврдык программасынын Б.3. КПВ.10. Вариативдик бөлүгүнө кирет. “-3-семестрде өздөштүрүлөт. Пререквизиттер: СӨАИ методологиясын окуп- үйрөнүүдө кыргыз тили жана адабият, тарых, философия, лингвистика, педагогика, психология предметтеринин түшүнүктөрү негиз болот. Студенттердин орто мектептен алган билимдери, социалдык көндүмдөрү да чоң мааниге ээ. СӨАИ методологиясы предмети студенттерге кыргыз тили жана адабияты боюнча профессионалдык даярдык көрүүгө база болот. Постреквизиттер: СӨАИ методологиясы кыргыз тили жана адабияты мугалимдерин даярдоодо негизги предмет болуп саналат. Бул предметтин негизинде өз алдынча окутуунун жаны технологиясы окутулуп, курстук, квалификациялык иштер жазылат. Азыркы этаптагы СӨАИ методологиясы жана аларга коюлган талаптар, окутуунун принцип, методдорунун өзгөчөлүктөрүн, концепциясын таанып-билишет. Курстун аягында күтүлүүчү натыйжалар: - окутуу жана тарбиялоонун мыйзам ченемдүүлүктөрүнүн принциптеринин системасын билишет; - билим берүүнүн жоболорун жетекке алуу менен толук кандуу билимге ээ болуу;	Тил илими 1 (303)
--	--	--	----------------------

		- сабак учурундагы ишмердүүлүктү интенсивдүү усулдар менен айкалыштыруу; - өз алдынча иштөөдөгү, сабак өтүүдөгү инсанга багытталган ишмердик маселелерин пландаштыруу; - сабактын максатын аныктоо, максатка жетүү үчүн шык-жөндөмдөрүн арттыруу; - классты башкаруу, кайтарым байланышты натыйжалуу кылуучу ыкмаларды колдонуу; - баалоо, баалоо критерийлерин аныктоо суммативдүү жана формативдүү баалоо ыкмаларын түшүнүү. Компетенциялык көрсөткүчтөр: Дисциплинаны окуп-үйрөнүп өздөштүрүүнүн натыйжасында студент төмөнкү компетенциялык көрсөткүчтөрдүн деңгээлине ээ болуусу керек: СИЖМК- 5, КК-9, КК-11, Курсту баяндоо: Дисциплинаны окуп бүткөндөн кийин студент ээ болуучу билимдер, билгичтиктер жана көндүмдөр: Студент билет: СӨАИ методологиясы нормативдик материалдарын. СӨАИ методологиясы негизги маселелерин. Окутуунун натыйжалары жөнүндөгү негизги түшүнүктөрдү. Кыргыз тили боюнча окуу программалары, окуу китептери жана окутуу каражаттары. Курстун мазмунунун жалпы планын. Окутуу технологияларын, методологиясын. Студент билгичтикке ээ болот: Стандарттык программаны жана окуу пландарын анализдөө. Окутуу процессинде заманбап маалыматтык жана коммуникациялык технологияларды колдонуу. Кыргыз тилин окутуунун принциптери жана методдору. Кыргыз тил сабагы жана анын типтери, формалары. Студент көндүмдөргө ээ болот: Окутуунун салттык жана инновациялык технологияларын колдонууга жана эркин тандап алууга. СӨАИ методологиясы окутууда тапшырмаларды түзүү жана колдонуу. Маалыматты жеткирүүдө ар кандай ыкмаларды колдонуу, (вербалдык, шарттуу белгилерди пайдалана билүү, графикалык формалар). Окуучулардын өз алдынча окутууда баалоонун заманбап методдорун жана каражаттарын, окутуу процессинде тесттик көнүгүүлөрдү түзүп жана иштетүү методдорун колдонот.		
--	--	--	--	--

Б.3.КП В.9.	Текстке лингвистикалык талдоо дисциплинасы	3	Дисциплинанын максаты: студенттерге текст, анын тилине байланышкан маселелер боюнча илимий-теориялык маалыматтарды берүү жана бул багыттагы практикалык ык-амалдарды үйрөтүү Дисциплинанын аннотациясы: Текстке лингвистикалык талдоо сабак катары өзүнө тиешелүү материалдары, методдору менен принциптери жана бул багыттын адистери бар. Демек, “Ар кандай стилдеги тексттин тилин талдоо” дисциплинасы көркөм, публицистикалык чыгармалардын, илимий жана иш кагаздар стилиндеги тексттердин тилин изилдөө багытындагы жыйынтыкталган илимге негизделет, ошону жетекчиликке алып, студенттерге башка стилдеги тексттер менен бирдикте көркөм чыгарманын тилин талдоонун тажрыйбасын үйрөтөт, көркөм текст менен иштөөнүн принциптери жана ык-жолдору тууралуу түшүнүктөрүн калыптандырат. Көркөм чыгарманын тилин жеке өзүнчө алып талдоо, бир жагынан, туура болбойт, экинчи жагынан, дегеле мүмкүн эмес. Дегенибиз, көркөм чыгарманы талдоонун түрлөрү менен аспектиери бири-бири менен эриш-аркак жүргүзүлүшү шарт. Адабияттын тарыхынын, анын теориясынын бардык маселери да көркөм текстке тилдик талдоо жүргүзүү үчүн негизги фактор болот, анткени адабияттын өнүгүшү, дегеле анын бардык маселелери адамзат коомунун тили аркылуу ишке ашырылат, анын үстүнө тилдин өзү - коомдук көрүнүш. Көркөм текстке тилдик талдоо жүргүзүүдө, аны ишке ашыруучулар тилдин бардык бөлүмдөрүнүн теориялык маселелеринен баштап, анын стилистикалык жагынан “ортодон жогору” кабардар болушу абзел. Мындан сырткары көркөм текстке тиешелүү экстрадилдик фактор менен вербалдык эмес каражаттар көркөм текст үчүн өтө маанилүү. Демек, көркөм текстке тилдик талдоо менен бул категориялардын айкалыштырылышы (экстрадилдик фактор менен вербалдык эмес каражаттардын) талдоонун толук кандуу болушун камсыздайт. Дисциплинанын милдеттери: - Текст эмне экендиги тууралуу түшүнүк берет;	3 кредит 15 саат лекция 30 практикалык саат	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)

- Тексттин түзүлүшү, анын ичиндеги байланыштарды үйрөтөт;
- Азыркы кыргыз адабий тилинин стилистикалык потенциалы тууралуу маалымат берет;
- Кеп процессиндеги тексттин стилдик өзгөчөлүгүнө ылайык тилдик өзгөрүүлөр жөнүндөгү түшүнүктөргө ээ кылат;
- Экстратилдик факторлордун тексттин стилдик өзгөчөлүгүнө ылайык ар түрдүү болорлугун түшүндүрөт;
- Информация, анын түрлөрүн уюштуруучу тил каражаттары жөнүндө түшүнүк берет;
- Кыргыз адабий тилинин нормасында текст түзүүгө үйрөтөт.

Курсту өздөштүргөнгө чейинки билимдер (пререквизиттер):

Текстке тилдик талдоо курсунөткөнгө чейин студенттер азыркы кыргыз тилинин негизги бөлүмдөрү боюнча орто мектептин окуу программасынын негизинде тиешелүү билимдерди алышкан. Ал эми мектептен алган билимдерин, түшүнүктөрүн практикада колдонуу максатында 3-курстун 6-семестринде ушул курсту окушат.

Курсту өздөштүргөндөн кийинки билимдер (постреквизиттер): Текстке тилдик талдоо курсунан окугандан кийин тилдин бардык бирдиктери текст түзүүгө катыша тургандыгын, бирок бардык текстте бирдей деңгээлде иштетилбей тургандыгын, тексттин стилине ылайык тандаларын, экстра тилдик фактордун да ар кандай текстте ар түрдүү болорун үйрөнүшөт жана өз алдынча ар кандай тексттерди түзүүгө мүмкүнчүлүк алышат. Адистик ишинде кеңири пайдалана алышат.

Дисциплинанын негизги билим берүүчү программанын (НББП) курамындагы орду: Текстке тилдик талдоо жана тексттин теориясы курсу аркылуу студенттерге кыргыз улуттук адабий тилин стилистикалык негизде, стилистикалык потенциалын үйрөтүү жана бардык стилдеги тексттерди түзүү мүмкүнчүлүгүнө ээ кылуу. Текстке илимий багытта мүнөздөмө берүү менен тексттин түзүлүшүндөгү лингвистикалык жана экстралингвистикалык факторлорун ажырата билүү менен текст түзүү искусствосунун ыктарына студенттерди машыктыруу. Бул предмет илим катары жогорку окуу жайларынын филология

багытындагы студенттерге тандоо курсу катары окутулат. Ал кыргыз улуттук адабий тилинин стилистикалык мүмкүнчүлүктөрү жана тилдик каражаттарды пайдалана алуу жөндөмдүүлүгүн өстүрөт. Азыркы кыргыз тилинин бардык тилдик бирдиктери текст түзүүгө катышат, бирок баары бирдей деңгээлде эмес. Анткени тилдик бардык бирдиктер стилдик жактан стилистикалык жактан айырмалуу касиетке ээ. Мындан сырткары вербалдык каражаттардан сырткары вербалдык эмес каражаттар да бар. Вербалдык эмес каражаттар да коммуникативдик функциялуу. Демек, текстте алардын да орду бар. Экстратилдик фактор да стилдик жактан айырмаланган тексттерди түзүүдө чоң рол ойнойт. Алалы, шилтемелердин берилиши, негизинен, илимий стилдин тексттерине гана тиешелүү болсо, тексттеги фонетикалык каражаттардын (ассонанс, аллитерация уюштуруучу тыбыштар, ритм, рифма түзүүчү муундар) көркөм стилдин гана тексттерине мүнөздүү. Тексттин көлөмү, композициялык курулушу, сюжеттин өнүгүшү тилге байланышпаган өзүнчө бир категория. Мына ушулар бул курстун мазмунун түзөт. Ал эми практикалык сабактарда теориялык билимдеринин негизинде лингвистикалык жана экстратилдик талдоолордун түрлөрү менен машыгышат, текст түзөт. Лекциялык жана практикалык сабактардан алган билимдерин тереңдетүү, өз алдынча иштерин өркүндөтүү максатында ар түрдүү формаларда кошумча өз алдынча иштөө үчүн тапшырмалар аткарылат.

Компетенциялык көрсөткүчтөр: ИК-2, КК-11, КК-12.

Курсту баяндоо: Дисциплинаны окуп бүткөндөн кийин студент ээ болуучу билимдер, билгичтиктер жана көндүмдөр:

билет:

- Текст эмне экендигин, илимий негизде ал кандай түзүлөрүн;
- Текстке тиешелүү болгон бардык белгилерди;
- Тексттин ичиндеги байланыштарды;
- Вербалдык жана вербалдык эмес каражаттардын колдонулушун;
- Фонетикалык каражаттар кайсы стилдин текстине иштетилерин;
- Синоним сөздөрдүн, синоним морфемалардын, синоним сүйлөмдөрдүн стилистикалык оттенкаларын;

			- Экстратилдик фактордун тексттеги таасирин; - Информация жана анын түрлөрүн; - Информациянын түрлөрүн уюштуруучу тилдик жана тилдик эмес каражаттарды. билгичтикке ээ болот: - Кыргыз тилинин тыбыштык түзүлүшүнүн тексттеги маанисин; - Үндүү жана үнсүз тыбыштардынассонанс, аллитерация, ритм жана рифма уюштуруарын; - Тексттердин стилине ылайык тилдик каражаттар боюнча айырмаланыш себептерин; - Синонимдик жуптардын мааниси абсолютту бирдей эместигин; - Бардык сөз түркүмдөрүнүн грамматикалык категорияларынын лексика-семантикасы бирдей эместигин; - Лексикалык катмарлардын стилдик жактан айырмаланарын; - Тилдик жана экстратилдик факторлордун текст түзүүдөгү маанисин; - Тексттин маанилик-интонациялык бөлүктөрүн (фраза, синтагманы); - Информациянын кең жана тар маанисин. көндүмдөргө ээ болот: - Алган теориялык билимдеринин негизинде тексттин бардык түрүнө талдоонун жүргүзө алышат; - Алган билиминсүйлөө жана жазуу речинде пайдаланат; - Кесиптик ишине пайдаланат; - Текст жана анын тили боюнча кайчы пикирлерге талдоо жүргүзөт.		
Б.3.КП В.5	Кыргыз адабий сынынын тарыхы дисциплинасы	3	Дициплинаны окутуунун максаты: Адабий сындын тарыхы предмети студенттерге: сындын баштапкы элемент катары жашоо жана өнүгүү тарыхын, профессионалдык сындын башаты, эволюциясы жөнүндө билим берүүнү, анын жалпы адабият илимине тиешелүү ар түрдүү проблемалары, тенденциялары, жалпы дүйнөлүк масштабда жана кыргыз адабият таануу илиминин алкагында түшүндүрүүнү; конкреттүү сынчы-адабиятчылардын эмгектеринин өзгөчөлүктөрүн, жаңычыл жактарын, стилистикалык бөтөнчөлүктөрүн мисалдар менен	3 кредит 30 практикалык саат 15 лекция саат	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108)

		аныктап берүүнү; сындын көркөм адабиятты жандуу процесс катары өзүнүн жашоо жана өнүгүү мыйзамдарын ачып берүүчү спецификасын түшүндүрүүнү максат кылат. Бул максатка жетишүү үчүн төмөнкүдөй милдеттерди өз алдына коёт. Кыргыз адабий сынынын тарыхы – көркөм адабияттын тарыхы жана адабият таануу циклдеги окуу предмети катары студенттердин адабий билим деңгээлин камсыз кылуу менен көркөм чыгарманы искусствонун туундусу катары талдоого жана кабыл алууга, аны терең өздөштүрүүгө үйрөтөт, эртеңки кесибине зарыл билимге, ык-машыгууга ээ болуудагы активдүүлүгү менен өз алдынчалыгына, чыгармачылык иш-аракеттерине багыт берет. Дисциплинанын структурасы адабий сындын маселелери жана проблемалары менен аныкталат. Аталган курс фольклористика, адабият, педагогика, психология, тарых, философия, лингвистика, эстетика, этика ж.б. предметтер менен тыгыз байланышта үйрөнүлөт. Дисциплинаны окутуунун милдеттери: - адабий сындын илимий методологиясы боюнча түшүнүк берүү; - адабий сындын социалдык статусун түшүндүрүү; - адабий сындын аткарчу функцияларын аныктоо; - адабий сындын категориялары боюнча илимий-теориялык маалыматтарды берүү; - предысториясын жана перспективасын көрсөтүп окутуу; - адабий сындын дүйнөлүк тенденциялары менен тааныштыруу; - кыргыз адабий сынынын тарыхын доорлор боюнча окутуу аркылуу анын жетилүү жолундагы проблемалардын коюлушу жана чечмеленишин окутуу; - адабий сын менен адабият таануу илиминин башка түрлөрүнүн ортосундагы жанрдык дефинициялык айырмачылыктарды таанытуу Дисциплинанын негизги билим берүү программасынын структурасынан алган орду: «Кыргыз адабий сынынын тарыхы» дисциплинасы Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министрлиги тарабынан бекитилген (2015-жылдын 15-сентябры, №1179/1)	Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)
--	--	--	---

		жогорку окуу жайларынын: 550300 филологиялык билим берүү (профили: кыргыз тили жана адабияты) багыты боюнча бакалавр даражасы үчүн кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик стандартында, окуу пландарында Б.3.КПВ.5 коду менен тандоо курсу катары күндүзгү окуу бөлүмүндө VII семестрине 2 кредит өлчөмүндө окутулат. Курсту өздөштүргөнгө чейинки реквизиттер: “Кыргыз адабий сынынын тарыхы” предметин окуп - үйрөнүүдө фольклористика, адабият, тарых - этнография, философия, маданият таануу, этика, эстетика, психология, кеп маданияты, тил илимдеринен түшүнүктөрү негиз болот. Студенттердин орто мектептен алган билимдери, социалдык көндүмдөрү да чоң мааниге ээ. Курсту өздөштүргөндөн кийинки реквизиттер: Кыргыз адабий сынынын тарыхы сабагынын орду жана маанисине түшүнүү, көркөм адабиятты түшүнүп окууну, аны учурдагы коомдук-социалдык абал менен байланышта үйрөнүү тажрыйбасын өздөштүрүү, айтып берүүнүн ык-машыгууларына көнүгүү, сөз чеберлеринин (жазуучу, акын, драматургдар жана адабиятчы, сынчылардын) чыгармаларын окууда болочок мугалимдин окуучулардын окуган чыгармасын түшүнүү деңгээлдерин талдай жана баалай алууга жетишүүсү, көркөм адабиятты талдоо каражаттарын ыктуу жана орундуу пайдалана алуу, көркөм адабиятка сын көз менен карай билүүдө илимий-теориялык билимдерди практикада колдоно билүү. Дисциплинаны өздөштүрүүнүн натыйжасына коюлуучу талаптар: Окутуунун күтүлүүчү натыйжалары: ОН-6: Кыргыз адабиятынын негизги мыйзам ченемдүүлүктөрү жана өнүгүү тенденциялары жөнүндөгү билимдерди пайдаланат. Дисциплинаны окутуу процесси төмөнкү компетенцияларды калыптандырууга багытталган: ЖИК-1, СИЖМК-5, КК-5, КК-12. Кыргыз адабий сынынын тарыхы дисциплинасын окуп бүткөндөн кийин студент ээ болуучу билимдер, билгичтиктер жана көндүмдөр:		
--	--	--	--	--

			билет: элдик сынчыл ойломдун коомдук функциясын; акындар поэзиясындагы сынчыл ойломдун фольклордогудан айырмасын; кыргыз профессионал адабий сындын пайда болуу өбөлгөлөрүн; кыргыз адабий сынынын үйрөнчүк мезгилинде кетирген кемчиликтерин, ал кемчиликтердин келтирген зыяндарын; Аристотелдин поэтика боюнча окуусун; 30-40-жылдардагы адабий сындын калыптануу процессинин жүрүшүн; Согуш жылдарындагы сындын абалын жана өзгөчөлүгүн; Кыргыз адабий сынынын профессионалдык доорун баштаган сынчылардын өмүрүн, чыгармачылык таржымалын; 60-жылдардагы адабий сын камтыган проблемалык алкактарды; 70-80-жылдардагы адабий сындын өнүгүшүн жана аны камсыз кылган сынчылардын ишмердүүлүгүн. билгичтикке ээ болот: Сындын адабият таануу илиминин башка бөлүмдөрүнөн дефинициялык айырмачылыктарын; Адабий сындын башка коомдук илимдер менен жакындык жана айырмаланган чектерин ажыратканды; Адабий сындын коомдук функциясын; Адабий сындын мезгилдик өлчөмүн; Адабий сын менен коомдук сындын алака-катышын; Классикалык адабият кандай болорун ажыратуу мүмкүнчүлүгүнө; көндүмдөргө ээ болот: Алган теориялык билимдеринин негизинде көркөм текстти талдоонун бардык түрлөрүн жүргүзүүгө машыгат; Өздөштүргөн адабий түшүнүктөрүн оозеки жана жазуу кебинде пайдаланат; Бардык адабий чыгармаларды талдоого машыгат; Билимин башка аудиторияларда жеткиликтүү бере алат.		
Б.3.КП В.4	Көркөм окуу	2	Дисциплинаны окутуунун максаты: Көркөм окуу жөнүндө түшүнүк, анын жаралуу жана өнүгүү тарыхы, усулдук багыттары тууралуу түшүнүк берүү, адабият	2 кредит	102 компьютер канасы 20 даана компьютер

		сабагындагы көркөм окуунун орду жана маанисин жеткирүү жана көркөм окууга үйрөнүү тажрыйбасына ээ кылуу максатын көздөйт. Студенттердин чыгармачыл жана сынчыл ойлоосун өнүктүрүү, окуу-илимий ишмердүүлүгүнө ээ кылуу, билим берүүдө компетенттүү мамилени колдоно алууга үйрөтүү максатын ишке ашырат. Көркөм окуу – адабият таануу жана усулдук циклдеги окуу предмети катары студенттердин адабий билим деңгээлин камсыз кылуу менен көркөм чыгарманы искусствонун туундусу катары талдоого жана кабыл алууга, аны терең өздөштүрүүгө үйрөтөт, эртеңки кесибине зарыл билимге, ык-машыгууга ээ болуудагы активдүүлүгү менен өз алдынчалыгына, чыгармачылык иш- аракеттерине багыт берет. Дисциплинанын структурасы көрктүү окуунун маселелери жана проблемалары менен аныкталат. Дисциплинаны окутуунун милдети: - көркөм окууга арналган илимий-усулдук эмгектерди үйрөтүү, алган илимий-теориялык билимдерди практика жүзүндө пайдалана билүү ыктарына ээ кылуу; - көркөм окуунун ички жана сырткы каражаттарын ыктуу жана орундуу пайдалануу менен тексттерди көрктүү окууга машыктыруу; - тексттерди тегине, жанрына карай көркөм окуу өзгөчөлүктөрүн ажырата билүүгө үйрөтүү; - айтып берүүнүн ык-машыгууларына көнүктүрүү; - сөз чеберлеринин (авторлор, актерлор, ораторлор), мугалимдин жана окуучулардын көркөм окуу чеберчиликтерин талдай жана баалай алууга жетишүүгө өбөлгө түзүү; - педагогикалык речтин интонациялык өзгөчөлүктөрүнө жетишүү - окуучулардын байланыштуу кебин (тексттерди түзүү, оозеки жана жазма кепте адабий тилинин нормасын сактоо, кептин маданияттуулугун арттыруу, студенттердин речинин образдуулугун ж.б.) өнүктүрүү; - чечендик өнөргө, өз оюн, пикирин ар түрдүү аргументтер аркылуу далилдей алууга жетишүү; 2. Дисциплинанын негизги билим берүүчү программанын	15 практикалык саат 15 лекция 30 ӨАИ	211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)
--	--	--	---	---

		(НББП) курамындагы орду : Көркөм окуу дисциплинасы Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министрлиги тарабынан бекитилген (2015-жылдын 15-сентябры, №1179/1) жогорку окуу жайларынын : 550300 филологиялык билим берүү (профили:кыргыз тили жана адабияты) багыты боюнча бакалавр даражасы үчүн кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик стандартында, окуу пландарында 6.3.КПВ. 4 коду менен тандоо курсу катары күндүзгү окуу бөлүмүндө 7-семестрде 2 кредит өлчөмүндө окутулат. пререквизиттер:“Көркөм окуу” предметин окуп - үйрөнүүдө адабият, тарых, философия,маданият таануу, этнография, этика, эстетика, психология, кеп маданияты, тил илимдеринен түшүнүктөрү негиз болот. Студенттердин орто мектептен алган билимдери, социалдык көндүмдөрү да чоң мааниге ээ. постереквизиттер: Адабият сабагындагы көркөм окуунун орду жана маанисине түшүнүү, көркөм окууга үйрөнүү тажрыйбасын өздөштүрүү, айтып берүүнүн ык-машыгууларына көнүгүү, сөз чеберлеринин (авторлор, актерлор, ораторлор), мугалимдин жана окуучулардын көркөм окуу чеберчиликтерин талдай жана баалай алууга жетишүү, көркөм окуунун каражаттарын ыктуу жана орундуу пайдалана алуу, көркөм окуу боюнча илимий-теориялык билимдерди практикада колдоно билүү. 3.Дисциплинаны өздөштүрүүнүн жыйынтыктарына болгон талаптар: 3.1.Окутуунун күтүлүүчү натыйжалары: ОН-6: Кыргыз адабиятынын негизги мыйзам ченемдүүлүктөрү жана өнүгүү тенденциялары жөнүндөгү билимдерди пайдаланат 3.2. Дисциплинаны окутуу процесси төмөнкү компетенцияларды калыптандырууга багытталган: 1. КК-3: Речтин кесиптик маданиятынын негиздерин өздөштүргөн; 2. К-16: Эл алдында сүйлөө, дискуссия жана полемика жүргүзүүнүн машыгууларына ээ болгон; 3. КК-12 - тексттердин ар кандай түрлөрүн жана типтерин түзүү, трансформациялоо, иштеп чыгуу, интерпретациялоо, анализдөө ыкмаларын жана методдорун колдонууга жөндөмдүү		
--	--	---	--	--

			3.3.Дисциплинаны окутуунун натыйжасында студент: - көркөм чыгармаларды жандандыруудагы көрктүү окуунун маанилүүлүгүн түшүнөт (билим); - речтин образдуулугуна, эмоционалдуулугуна жетишүү аркылуу чеберчилик менен сүйлөө ыкмаларын өздөштүрүшөт (билгичтик); - көркөм чыгармаларды көрктүү окуу жана аткара билүү жөндөмүнө (көндүмүнө) ээ болот.		
Б.3.КП В.2	Түркология	2	Дисциплинанын максаты жана милдети: - түркологиянын изилдөө объектисин, илим катары калыптанышын жана ага өбөлгө болгон тарыхый кырдаалдарды түшүндүрүү; - түрк тилдери – тектеш тилдер, байыркы түрк элдери, проф. И.А.Батманов, Н.А.Катанов, академик Ф.Корш, академик В.Радлов, проф. С.Е.Малов, Н.А. Аристов, А.Самойлович ж.б. түзгөн түрк тилдеринин классификациялары, түрк элдери колдонгон жазуулар, түрк тилдеринин калыптануу жана өнүгүү доорлору, түрк тилдеринин бирдиктеринин түзүлүшү боюнча илимий-теориялык билимдерди үйрөтүү; - Кыргызстандын түркологдору – Б.Юнусалиев, К.Сартбаев, Т.Садыков, Б.Сагымбаева ж.б. окумуштуулардын түркологияга кошкон салымдары менен таныштыруу; - студенттерге түрк тилдеринин классификацияланышы, түрколог-окумуштуулар тарабынан түзүлгөн классификациялардын бири-биринен айырмасын аныктоону үйрөтүү; - азыркы түрк элдери жана алардын жашаган аймагы, саясий-социалдык абалы, тили, ар бир түрк элинин жашоо абалы тууралуу билимге ээ кылуу; - түрк тилдеринин бирдиктеринин түзүлүшүн, фонетикалык, морфологиялык жана лексикалык өзгөчөлүктөрүн талдоону үйрөтүү.	2 кредит 15 практикалык саат 15 саат лекция 30 ӨАИ	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)

			Түркология550300 Филологиялык билим берүү багытындагы мамлекеттик стандарттын негизинде азыркы кыргыз тилиндеги активдүү процесстердин катарында тандалып алынган адистик предмет катары окутулат. ТүркологияКыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министрлиги тарабынан бекитилген (15-сентябрь 2015-жыл. №1179/1)Филологиялык билим берүү багытынын бакалавр академиялык даражасы үчүн жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартында Б.3.КПВ.2. вариативдик бөлүгүндө орун алган. Дисциплинаны окутуу процесси төмөнкү компетенцияларды калыптандырууга багытталат: Жалпы илимий компетенциялар (ЖИК): -билим берүүнүн натыйжаларына жетишүүгө жөндөмдүү, социалдык-гуманитардык илимдердин базалык жоболорун пайдалануу менен билим берүүдөгү жетишкендиктерди баалай билет жана мониторинг жүргүзөт (ЖИК-3); Инструменталдык компетенциялар (ИК): -маалыматтарды сактоо, негизги методдорду үйрөнүү жана компьютер менен иштөөнү билет (ИК-1); Кесиптик (профессионалдык) компетенциялар (КК): -түрдүү типтеги тексттерди өз алдынча түзүү, кайра иштеп чыгуу, анализдөө методдорун жана ыкмаларын пайдаланууга жөндөмдүү (КК-12). Пререквизиттер.Тил илимине киришүү. Постреквизиттер. Түркология курсун өздөштүргөндөн кийин студент дүйнө жүзүндөгү түрк тилдери жөнүндө баштапкы маалыматтарга ээ болот.		
Б.3КП В.7	Түрк тилдеринин салыштыма грамматикасы	3	Дисциплинанын максаты жана милдети: -студенттерге түрк тилдеринин салыштырма грамматикасы предметинин изилдөө объектисин, илим катары калыптанышын жана ага өбөлгө болгон тарыхый кырдаалдарды түшүндүрүү;	3 кредит 30 пратикалык саат 15 саат лекция 45 ӨАИ	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер

		-студенттерге тилдердин генеологиялык жана морфологиялык классификациясын үйрөтүү; -түрк жана эки тектеш (кыргыз, өзбек) тилдин фонетикасы (фонологиясы), үндүү, үнсүздөр системасы, алардын классификациясын үйрөтүү; -кыргыз жана өзбек тилдеринде сингармонизм законун өзгөчөлүгүн түшүндүрүү; -кыргыз жана өзбек тилдеринде сөздүн составы: сөздөрдүн өзгөрүү, жасалуу мыйзам ченемдиктери, морфологиялык бирдик жана каражат, морфемалар, алардын классификациясы; аткарган кызматын үйрөтүү; -кыргыз жана өзбек тилдериндеги сөз түркүмдөрүнүн өзгөчөлүктөрүн таныштыруу; -сөздөрдү сөз түркүмдөрүнө ажыратуу критерийлерин үйрөтүү; -кыргыз жана өзбек тилдериндеги грамматикалык категорияларды түшүндүрүү; -кыргыз жана өзбек тилдеринин синтаксиси ж.б. жөнүндө илимий-теориялык маалыматтарды берүү жана бул багытта практикалык ык-амалдарды үйрөтүү. 2. Дисциплинанын негизги билим берүүчү программанын (НББП) курамындагы орду “Түрк тилдеринин салыштырма грамматикасы” предмети болочок тилчи, адабиятчы адистерди – түрк жана кыргыз, өзбек тилдеринин грамматикасы жөнүндө түшүнүк, анын негизги бөлүмдөрү жана түрлөрү, фонетикасы (фонологиясы), үндүү, үнсүздөр системасы, классификациясы, кыргыз жана өзбек тилдеринде сингармонизм закону, кыргыз жана өзбек тилдеринде сөздүн составы: сөздөрдүн өзгөрүү, жасалуу мыйзам ченемдиктери, морфологиялык бирдик жана каражат, морфемалар, алардын классификациясы, аткарган кызматы, сөз түшүнүгү жана ага карата тил илиминдеги көз караштар, кыргыз		Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)
--	--	--	--	--

		жана өзбек тилдериндеги сөз түркүмдөрүнүн өзгөчөлүктөрү, кыргыз жана өзбек тилдериндеги грамматикалык категориялар, кыргыз жана өзбек тилдеринин синтаксиси, эки тилдеги сүйлөм жөнүндөгү илимий-теориялык маселелер ж.б. билимдерге ээ кылат. “Түрк тилдеринин салыштырма грамматикасы” 550300 Филологиялык билим берүү багытындагы мамлекеттик стандарттын негизинде азыркы кыргыз тилиндеги активдүү процесстердин катарында тандалып алынган адистик предмет катары окутулат. “Түрк тилдеринин салыштырма грамматикасы”Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министрлиги тарабынан бекитилген (15-сентябрь 2015-жыл. №1179/1) Филологиялык билим берүү багытынын бакалавр академиялык даражасы үчүн жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартында Б.3.КПВ.2. вариативдик бөлүгүндө орун алган. “Түрк тилдеринин салыштырма грамматикасы”предмети 4-курстун күндүзгү окуу бөлүмүндө VIII семестрде окутулат. Дисциплинаны окутуу процесси төмөнкү компетенцияларды калыптандырууга багытталат: Инструменталдык компетенциялар (ИК): -маалыматтарды сактоо, негизги методдорду үйрөнүү жана компьютер менен иштөөнү билет (ИК-1); Социалдык-инсандык жана жалпы маданий (СИЖМК): Жогорку маданияттагы коомдо мамилелешүүнү жөнгө салуучу этикалык жана укуктук нормаларды сактоого жана окуучулардын маданият аралык айырмачылыгына карабастан тең укуктуу мүмкүнчүлүктөрдү түзүүгө жөндөмдүү (СИЖМК-2); -Өзүнүн жетишкендиктерине жана жетишпегендиктерине сын менен карап баалай жана жол тандай алат, ийгиликке жетүүнүн каражаттарын аныктай алат жана жетишпегендиктерден арылуунун жолун билет (СИЖМК-4).		
--	--	--	--	--

			Кесиптик (профессионалдык) компетенциялар (ПК): -түрдүү типтеги тексттерди өз алдынча түзүү, кайра иштеп чыгуу, анализдөө методдорун жана ыкмаларын пайдаланууга жөндөмдүү (ПК-1). Пререквизиттер. Тил илимине киришүү, түркология морфология Постреквизиттер. Синтаксис, стилистика		
Б.3.КП В.8	Котормо теориясы жана практикасы	2	Максаты. Котормо теориясы жана практикасы предмети адабий ишмердүүлүктүн спецификалуу бир түрү. Котормо теориясы жана практикасынын мыйзам ченемдери боюнча теориялык маалыматтарды берүү, бул илимдин кыскача өнүгүү тарыхын, которуу принциптерин, максатын, милдетин, мазмунун, каражаттарын, формаларын үйрөтүү, көркөм тексттерди тектик бөтөнчөлүгүнө ылайык элементардык которуу ишмердигин жүргүзүүгө машыктыруу. Котормо теориясы жана практикасы предмети кыргыз тили жана адабияты адистигинде окуган студенттер үчүн маанилүү предметтердин бири катары окутулат. Мындан студенттер көркөм котормо жалпы адамзаттык маданий-адабий байланыштардын көпүрөсү, коммуникативдик жана эстетикалык бөтөнчөлүктөрү тууралуу билим алышат. Мазмуну: Көркөм котормо адабий ишмердүүлүктүн бир түрү, өзгөчөлүктөрү. Котормонун коммуникативдик жана эстетикалык бөтөнчөлүктөрү. Поэтикалык, прозалык, драматургиялык, адабий сындык котормолор. Котормолордун типтери. Котормо боюнча машыгуу. Улуттук жана жалпы адамзаттык көркөм адабияттардын өз ара байланышы жана алардын өсүп-өнүгүшүнө көркөм котормолордун тийгизген таасири, адабият тарыхында ээлеген орду. Милдеттери: Көркөм котормонун пайда болуу, өнүгүү этаптарын билүү; котормонун түрлөрүн, типтерин айырмалоо; которуунун жолдорун, ыкмаларын, тексттерди жиктөө принциптерин өздөштүрүү; котормонун эквиваленттүүлүгүн жана котормону баалоонун чен өлчөмдөрүн түшүнүү; котормо теориясы, практикасына арналган илимий-усулдук эмгектерди	2 кредит 15 лекция 15 практикалык саат 30 ӨАИ	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)

		үйрөнүү жана андан алган илитмий-теориялык билимин практика жүзүндө колдонуп, тексттерди которууга машыгуу, котормочулук чеберчиликке (кесипке) ылайык лексикалык минимумду өздөштүрүү Дисциплинанын орду: Котормо теориясы жана практикасы дисциплинасы Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан бекитилген (буйрук: 15.09.2015. №1179/1) бакалавр академиялык даражасы боюнча 550300 филологиялык билим берүү багыты үчүн жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик стандартында, окуу пландарында В.3.0-вариативдик бөлүгүнүн В.3.КПВ.10 – адистик дисциплиналар циклынын тандоо бөлүгүндө жайгашкан. Пререквизиттер: Көркөм котормо чыгармалардын жанрдык жактан ар түрдүүлүгү, мектеп программасында да көркөм котормолордун окутулушу, студенттердин кызыгуусун арттырат, бөтөн элдин жашоо образы менен улуттук турмуштун окшоштук жана айырмачылыктарын салыштырып, келечек турмушун курууда туура багытты тандоого мүмкүнчүлүк түзөрүн билишет. Предмети окуп-үйрөнүүдө тил, адабият, тарых, философия, социология, психология, этнография, этнопедагогика предметтеринин түшүнүктөрү таяныч болот. Постреквизиттер: котормо теориясы жана практикасы предмети болочок адистерди көркөм котормо боюнча жалпы теориялык-практикалык маалыматтарга ээ кылат, улуттук рухий дөөлөттөр сыяктуу көркөм котормолор да аларды кесипкөй инсан катары калыптоодо негизги адистик предметтердин бири экенин таанышат. Курстун аягында күтүлүүчү натыйжалар: -котормо теориясы жана практикасы боюнча кесиптик билимдерин жана билгичтиктерин өркүндөтүүнүн ыкмаларына ээ болот; -көп маданияттуу коомдо мамилелерди жөнгө салуучу этикалык жана укуктук нормаларды сактай алат; -бөтөн элдердин адабий дөөлөттөрү тууралуу маалыматтарга ээ болот жана аларды урматтоо, барктоо сезимдерин калыптандырат;		
--	--	---	--	--

			-адамдардын жаратылыштагы, социумдагы ордун жана ролун таанып-билишет; - жашоодогу жана маданий баалуулуктарга багыт алууга жөндөмдүү болот; -маданият аралык айырмачылыктарына карабастан, бирдей мүмкүнчүлүктөрдү түзүүгө жөндөмдүү болот Компетенциялык көрсөткүчтөр: Дисциплинаны окуп-үйрөнүп, өздөштүрүүнүн натыйжасында студент төмөнкү компетенциялык көрсөткүчтөрдүн деңгээлине ээ болуусу керек: ЖИК -1, СИЖМ-2, КК-12 Курсту баяндоо:Дисциплинаны окуп бүткөндөн кийин студент ээ болуучу билимдер, билгичтиктер жана көндүмдөр: билүү: -көркөм котормо адабий ишмердүүлүктүн спецификалуу бир түрү экендигин жана анын негизги түшүнүктөрүн, өзгөчөлүктөрүн, типтерин, бөтөнчөлүктөрүн; -котормонун маданияттар аралык коммуникативдик жана эстетикалык бөтөнчөлүктөрүн; билгичтик: - көркөм котормону адабият таануучулук өңүттөн талдайт жана которо алат; -көркөм котормонун сапаттык деңгээлин аныктап, баалай алат; -көп маданияттуу чөйрөдө мамилелеше алат жана окутуу кош тилде жүргүзүлгөн мектептерде тарбиялоонун принциптерин жүргүзө алат; көндүм: -котормо таануунун илимий терминологиясына жана котормону талдоонун элементардык ыкмаларына ээ болот; -көркөм котормо тексти түп нуска менен салыштырып, кайрадан иштеп чыгуу, анализдөө, синтездөө жөндөмдөмдүү болот.		
Б.3.КП В.10	Дүйнө адабиятынын тарыхы	3	Максаты: «Дүйнө адабиятынын тарыхы» предмети дүйнөлүк көркөм адабияттын өнүгүү тарыхын, ар кыл доорлордо жаралган адабий агымдарды, улуу жазуучулардын чыгармачылыгын жана алардын жалпы адамзат маданиятына кошкон салымын	3 кредит 15лекция 30 практикалык саат	102 компьютер канасы 20 даана компьютер

			изилдөөгө арналган. Бул курс байыркы доордон тартып, Орто кылым, Жаңы заман жана азыркы мезгилге чейинки адабий жараяндарды камтыйт. Студенттер ар кайсы өлкөлөрдүн (мисалы, Греция, Рим, Франция, Англия, Орусия, Германия ж.б.) классикалык жана заманбап жазуучуларынын чыгармаларын окуп, көркөм тексттерди талдоо, адабий багыттардын өзгөчөлүктөрүн аныктоо көндүмдөрүнө ээ болушат. Студенттерге дүйнөлүк адабияттын негизги этаптарын жана багыттарын үйрөтүү, адабий эстеликтердин идеялык-көркөм маңызын түшүнүүгө, салыштыруу жана талдоо жөндөмүн өнүктүрүү. Негизги маселелер: • Байыркы доордун адабияты (антикалык Греция жана Рим); • Орто кылым адабияты жана руханий изденүүлөр; • Ренессанс доорундагы гуманизм идеялары; • Классицизм, романтизм, реализм жана модернизм багыттары; • XX кылымдагы жана заманбап адабий жараяндар.	45 ӨАИ	211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)
Б.3.КП В.11	Кыргыз адабиятынын тарыхы	3	Максаты: «Кыргыз адабиятынын тарыхы» предмети кыргыз элинин бай адабий мурасын, анын тарыхый өнүгүү баскычтарын, көрүнүктүү акын-жазуучулардын чыгармачылыгын жана улуттук көркөм ой жүгүртүүнүн калыптаныш процессин изилдөөгө багытталган. Бул курс байыркы элдик оозеки чыгармачылыктан тартып, жазма адабияттын пайда болушу, кең советтик доор жана заманбап кыргыз адабиятына чейинки мезгилдерди камтыйт. Студенттерге кыргыз адабиятынын тарыхый-этаптык өнүгүшүн, адабий мектептердин өзгөчөлүктөрүн, ар кайсы доордогу авторлордун чыгармачылыгы аркылуу кыргыз элинин маданий дүйнөсүн, руханий мурасын терең үйрөтүү.	3 кредит 15 лекция 30 практикалык саат 45 ӨАИ	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1

			Негизги маселелер: • Элдик оозеки чыгармачылык жана анын адабияттагы орду (эпос, жомок, макал-лакап, табышмак ж.б.); • Байыркы жазма эстеликтер («Огуз каган», «Манас» эпосу); • XIX кылымдагы акындар жана манасчылар мектеби; • XX кылымдагы совет доорундагы кыргыз адабиятынын өнүгүшү; • Замандын үнүн чагылдырган замандаш авторлордун чыгармачылыгы. Курс студенттерди төмөнкүлөргө үйрөтөт: • Кыргыз адабиятын тарыхый-мазмундук багытта изилдөө; • Чыгармаларды адабий-көркөм талдоо көндүмдөрүн өнүктүрүү; • Улуттук өзгөчөлүктөрдү таанып билүү жана кыргыз элинин руханий дөөлөттөрүн баалоо.		Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)
Б.3.КП В.12	Тарыхый грамматика	2	Тарыхый грамматика дисциплинасынын аннотациясы Тарыхый грамматика – тил жөнүндөгү окуунун бир бөлүмү, анын тил илиминдеги орду. Тарыхый грамматиканын башка илимдер менен болгон байланышы. Тилдин тарыхый өнүгүшү. Тарыхый грамматиканы өздөштүрүүнүн негизги булактары. Кыргыз тилинин өнүгүү тарыхынын негизги этаптары. Тилдин тыбыштык системасынын жана кыргыз жазуусунун калыптанышы. Тыбыштык системадагы фонетикалык кубулуштар. Кыргыз тилиндеги үндүүлөр жана үнсүздөр системасы. Тилдин морфологиялык системасынын калыптанышындагы негизги маселелер. Сөздүн курулушу. Сөз түркүмдөрү жөнүндөгү окуунун башталышы. Сөз түркүмдөрүнүн тарыхы.	2 кредит 15 лекция 15 практикалык саат 30 ӨАИ	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301)

			Тилдин синтаксистик системасынын башаты. Сөз айкашындагы сөздөрдүн ортосундагы мамилелер. Жөнөкөй сүйлөмдүн синтаксиси. Татаал сүйлөмдүн синтаксиси. Дисциплинанын негизги билим берүүчү программанын (НББП) курамындагы орду: Студентке тил илими, тилдин жаратылышы, анын адамзат коомундагы кызматы, тилдин пайда болушун өнүгүшүн түшүндүргөн теориялар, дүйнө жүзүндөгү тилдердин саны, теги жана грамматикалык турпаты боюнча классификациялары, унутулган жана дүйнөгө кеңири тараган тилдер жазуунун пайда болушу жана өнүгүшүнүн этаптары, тилдердин жалпы структуралык бөлүмдөрү ж.б.у.с. жалпы лингвистикалык кругозорду кеңейтүүчү маалыматтар берилет. Дисциплинаны өздөштүрүүнүн натыйжасына коюлуучу талаптар: 1.Студенттер ээ болуучу компетенциялар: Жалпы илимий компетенциялар: - курчап турган чөйрө жөнүндөгү илимий билимдердин бүтүндөй системасын өздөштүрөт, дүйнөнүн учурдагы көрүнүшүн жана концепциясын, жаратылышта жана социумда адамдын ордун, ролун, көз карашынын системасын түшүнөт, жашоодогу жана маданияттагы баалуулуктардын багытын табууга жөндөмдүү (ЖИК-1); Инструменталдык компетенциялар (ИК): - маалыматты алуунун, сактоонун жана кайра иштеп чыгуунун негизги методдоруна, ыкмаларына жана каражаттарына, компьютер менен иштөө көндүмдөрүнө ээ (ИК-1); Б)Кесиптик (профессионалдык) компетенциялар (ПК): Жалпы кесиптик: -өздөштүрүп жаткан тилде оозеки жана жазуу речине көп тараптуу анализ берүүгө, кабыл алуунун жана түшүнүүнүн ыкмаларын өздөштүрөт (КК-13).	Тил илими 1 (303)
--	--	--	--	------------------------------

			-түрдүү типтеги тексттерди өз алдынча түзүү, кайра иштеп чыгуу, анализдөө методдорун жана ыкмаларын пайдаланууга жөндөмдүү (ПК-12).		
Б.3.КП В.7	Кыргыз романдарынын тарыхы	3	Дисциплинасынын аннотациясы: "Кыргыз романдарынын тарыхы" Бул дисциплина кыргыз адабиятындагы роман жанрынын пайда болушу, өнүгүү этаптары жана анын көрүнүктүү өкүлдөрүнүн чыгармачылыгын изилдөөгө багытталган. Окуу курсу аркылуу студенттер кыргыз романдарынын тарыхый, социалдык, маданий жана көркөм аспектилерин терең түшүнүүгө үйрөнүшөт. Дисциплина XX кылымдын башынан тарта бүгүнкү күнгө чейинки кыргыз романдарынын калыптанышын, тематикасын, поэтикасын жана адабий агымдар менен байланышын талдайт. Чоң жазуучулардын — Түгөлбай Сыдыкбеков, Казат Акматов, Мурза Гапаров, Шайлообек Дүйшеев ж.б. авторлордун белгилүү романдары каралып, алардын адабияттагы орду жана жаңычылдыгы иликтенет. Окуу курсу төмөнкү максаттарды көздөйт: • Кыргыз романдарынын өнүгүү этаптарын тарыхый-көркөм контекстте талдоо; • Жазуучулардын чыгармачылык ыкмаларын жана адабий стилин изилдөө; • Кыргыз романдары аркылуу коомдук-тарыхый процесстерди түшүнүү; • Студенттерде анализ жасоо жана адабий сын жазуу жөндөмдөрүн өнүктүрүү.	3 кредит 15 лекция 30 практикалык саат 30 ӨАИ	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)

Б.3.КП В.1	Атайын курс (кыргыз тили)	2	Максаты:«Атайын курс (кыргыз тили)» предмети кыргыз тилинин белгилүү бир тармагын тереңдетип изилдөөгө багытталган. Курс лексикология, фразеология, диалектология, терминология, тил маданияты, стилистика, тектеш түрк тилдери менен салыштырма грамматика ж.б. өзгөчө темаларды камтыйт. Бул сабак аркылуу студенттер кыргыз тилинин илимий негиздерин терең түшүнүп, тилдик иликтөөлөрдү жүргүзүүгө, аналитикалык ой жүгүртүүгө жана тилди практикалык колдонуу жөндөмдөрүн өркүндөтүүгө мүмкүнчүлүк алышат. Кыргыз тилинин бир тармагын терең өздөштүрүү аркылуу студенттердин тил таануу, лингвистикалык анализ жана илимий-изилдөө жөндөмдөрүн калыптандыруу. Негизги маселелер (мисалы): • Кыргыз тилинин лексикасынын өзгөчөлүктөрү жана өнүгүүсү; • Кыргыз тилинин фразеологиялык түзүлүштөрү; • Диалектология жана кыргыз тилиндеги аймактык өзгөчөлүктөр; • Тил маданияты жана адабий нормалар; • Кыргыз тилин тектеш түрк тилдери менен салыштыруу. Окутуунун натыйжалары: • Студенттер кыргыз тилинин татаал маселелерин илимий негизде түшүндүрө алат; • Филологиялык талдоолорду жүргүзүү жөндөмүнө ээ болот; • Кыргыз тилинин бай структуралык жана семантикалык өзгөчөлүктөрүн терең түшүнөт; • Илимий-изилдөө иштерине багыт алат.	2 кредит 15 лекция 15 практикалык саат 30 ӨАИ	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)
---------------	------------------------------	---	---	---	---

Б.3.КП В.3	Атайын курс (кыргыз адабияты)	3	Максаты:«Атайын курс (кыргыз адабияты)» предмети кыргыз адабиятынын белгилүү бир багытын, доорун же жазуучулук мектебин терең изилдөөгө багытталган. Бул курста белгилүү акын-жазуучулардын чыгармачылыгы, адабий агымдардын таасири, тематика, поэтика, адабий образдардын системасы, көркөм структуралар жана улуттук өзгөчөлүктөр терең иликтенет. Атайын курстун мазмуну окутуучунун илимий адистигине жараша тандап алынат. Кыргыз адабиятынын тандап алынган багытын терең үйрөтүү аркылуу студенттердин чыгармачыл жана аналитикалык ой жүгүртүүсүн өнүктүрүү, адабий изилдөө жүргүзүү көндүмдөрүн калыптандыруу. Мазмунунун багыттары болушу мүмкүн: • Бир жазуучунун (мисалы, А. Осмонов, Ч. Айтматов, Т. Сыдыкбеков) чыгармачылыгын изилдөө; • Белгилүү бир доордогу адабият (мисалы, XX кылымдын адабияты); • Кыргыз прозасынын өнүгүшү; • Кыргыз поэзиясынын поэтикалык өзгөчөлүктөрү; • Совет доорундагы кыргыз адабиятынын тематикасы жана идеялары; • Адабий сын жана адабий процесстер. Окутуунун натыйжалары: • Студенттер тандап алынган адабий теманы терең өздөштүрүшөт; • Көркөм текстти талдоо, адабий сын жазуу жана адабий иликтөө жүргүзүү көндүмдөрүнө ээ болушат; • Кыргыз адабиятынын улуттук жана тарыхый өзгөчөлүктөрүн аңдай алышат.	3 кредит 15 лекция 30 практикалык саат 45 ӨАИ	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)
---------------	-------------------------------------	---	---	---	---

Б.3.КП В.10	СӨАИМ	2	Максаты: Бул дисциплина жогорку окуу жайларындагы билим берүү процессинде студенттердин өз алдынча ишин (СӨАИ) уюштуруу, жүргүзүү жана баалоонун теориялык жана практикалык негиздерин окутууга багытталган. Предмет окутуучуларды жана билим берүү адистерин студенттердин өз алдынча ишмердүүлүгүн натыйжалуу башкарууга, академиялык талаптарга ылайык методикалык нускамаларды түзүүгө үйрөтөт. Дисциплинанын алкагында төмөнкү багыттар каралат: • Өз алдынча иштердин мааниси жана түрлөрү; • Студенттик ишмердүүлүктүн өзгөчөлүктөрү; • Илимий-изилдөө жана практикалык иштерди уюштуруу принциптери; • Сабактан тышкаркы билим алуу иш-аракеттерин натыйжалуу багыттоо; • Өз алдынча иштерди баалоо жана контролдоо методдору; • Академиялык адеп, плагиат маселелери жана алардын алдын алуу жолдору. Курс төмөнкү максаттарды көздөйт: • Окутуучуларды жана методисттерди СӨАИни натыйжалуу уюштуруу ыкмалары менен камсыз кылуу; • Студенттердин аналитикалык жана чыгармачылык жөндөмүн өнүктүрүүчү методдорду үйрөтүү; • Баалоонун так, адилет жана ачык критерийлерин иштеп чыгуу; • Илимий-практикалык ишке даярдоо процессине көмөктөшүү. Бул предмет билим берүү, педагогика, методика жана билим сапатын баалоо багытындагы адистер үчүн актуалдуу жана зарыл болгон теориялык-практикалык негиз болуп эсептелет.	2 кредит 15 лекция 15 практикалык саат 30 ӨАИ	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)
--------------------------------------	---------------------	----------	--	---	---

Б.3.КП В.13	Көркөм текстке адабий талдоо жүргүзүү	2	Максаты: «Көркөм текстке адабий талдоо жүргүзүү» предмети студенттерге адабий чыгарманын көркөм маңызын, түзүлүшүн, тематикасын, поэтикалык каражаттарын жана автордук өзгөчөлүктөрдү терең изилдөөгө үйрөтөт. Бул курс адабий чыгармага илимий-теориялык жана практикалык негизде талдоо жүргүзүүнүн ыкмаларын өздөштүрүүгө багытталган. Адабий анализ жүргүзүүдө лирика, эпика жана драма жанрларына өзүнчө мамиле жасалат. Студенттерди көркөм тексттин идеялык-көркөм өзгөчөлүктөрүн таанып-билүүгө, адабий текстти структуралык жана мазмундук жактан талдоого, чыгармачыл ой жүгүртүүгө жана аналитикалык методдорду колдонууга үйрөтүү. Негизги маселелер: • Көркөм текст деген эмне? Анын негизги түзүмдөрү; • Тема, идея жана проблематика; • Каармандар системасы жана образ жаратуу ыкмалары; • Тилдик-көркөм каражаттар (метафора, эпитет, салыштыруу ж.б.); • Композиция жана сюжеттик түзүлүш; • Жанрлар боюнча талдоо ыкмалары (лирика, поэма, роман, аңгеме, пьеса ж.б.); • Автордук стиль жана поэтика. Окутуунун натыйжалары: • Студенттер адабий чыгармаларды терең жана илимий негизде талдай алат; • Адабий анализ жүргүзүүдө теориялык түшүнүктөрдү колдонуу жөндөмүнө ээ болушат; • Көркөм тексттеги улуттук жана жалпы адамзаттык идеяларды аныктап, баалай алышат; • Адабий сын жана изилдөө иштерине багыт алышат.	2 кредит 15 лекция 15 практикалык саат 30 ӨАИ	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)
--------------------------------------	---	----------	--	---	---

550300 Филологиялык билим берүү багытынын (кыргыз тили жана адабияты МАГИСТР) элективдик курсунун каталогу

Код №	Предметтин аталышы	Кредити	Дисциплинанын кыскача мазмуну	Жалпы эмгек сыйымдуулугу	Материалдык база
550300 Филология (Кыргыз тили жана адабияты)					
Б.1.КП В.1.0	Адабият жана дүйнө таануу	3	Адабият жана дүйнө таануу предмети — окуучулардын өздөрүнүн дүйнөгө көз карашын, моралдык жана руханий баалуулуктарын калыптандыруу, алардын адабий жана философиялык билимдерин тереңдетүү боюнча багытталган дисциплина. Бул предмет адамзаттын тарыхы, маданияты жана коомдук-социалдык турмушу жөнүндө билим берүү менен бирге, окуучуларга жазма жана оозеки чыгармачылыкты, анализ кылуу жана чыгармачылык ой жүгүртүүнү өнүктүрөт. Адабият жана дүйнө таануу сабагы окуучулардын адабий мурас жана анын маанисин түшүнүүсүн жакшыртууга багытталган. Алар чыгармачылыктын түпкү максатын түшүнүп, адамдын жашоосундагы маанилүү маселелер боюнча терең ойлонууга үйрөнүшөт. Сабакта жазуучулардын эмгектери, алардын философиялык көз караштары, адабий ыкмалары жана стилдери талкууланат. Дүйнө таануу алкакта, сабак окуучулардын дүйнөгө болгон көз карашын кеңейтип, табият, космос, коом жана адамдын орду боюнча билимдерди камтыйт. Окуучулар ар бир адабий чыгармадан моралдык жана этикалык сабак алып, коомдук жашоого активдүү катышууга чакырык кылган дүйнө таанымдык ой жүгүртүүлөрдү өздөштүрүшөт. Адабият жана дүйнө таануу предмети, жалпы алганда, окуучуларга адабий тилдин жана терең философиялык ой	3 кр 90 саат 21 практикалык саат 14 саат лекция 55 саат ӨАИ	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)

			жүгүртүүнүн маанисин түшүнүүгө жардам берип, алардын интеллектуалдык жана руханий өсүшүн камсыз кылат.		
Б.1.КП В.2	Кыргыз адабий сынындагы чеберчилик маселелер	3	"Кыргыз адабиятындагы философиялык концептер" предмети — кыргыз жазмакерлеринин чыгармаларында камтылган терең ой-толгоолор, дүйнө таануу, адам жана коом, адеп-ахлак, табият жана руханият тууралуу философиялык көз караштарды изилдеген дисциплина. Бул предметтин негизги максаты — кыргыз адабиятынын философиялык аспектилерин аңдап түшүнүү жана алардын коомдук-социалдык турмушта кандай орун алганын терең изилдөө. Сабактарда кыргыз элинин башкы философиялык ойлору, туруктуу баалуулуктары жана дүйнөнү таанып-билүү жолдорунун негизинде жазылган чыгармалар каралат. Окуучулар кыргыз классикалык адабиятынын негизги темаларына, атап айтканда, адамдык абал, тарбия, ийгилик жана жакшылык, адеп-ахлактык маселелер, жаратылыш менен адамдын өз ара байланышына арналган ойлорду тереңирээк талдай алышат. "Кыргыз адабиятындагы философиялык концептер" сабагы, өзгөчө, кыргыз жазуучуларынын чыгармаларындагы адамды изилдөө, анын ички дүйнөсүн ачуу жана коомдук адеп-ахлак, биримдик, туруктуулук, мекенчилдик сыяктуу маанилүү концепцияларды түшүнүү мүмкүнчүлүгүн түзөт. Мындан тышкары, кыргыз адабиятынын философиялык негиздери өлкөнүн маданий мурасы менен тыгыз байланышта болуп, студенттерге ар бир чыгарманы анын тарыхый жана руханий контекстинде түшүнүүгө мүмкүндүк берет. Бул дисциплина адабий чыгармалардан терең философиялык жана этикалык сабактарды алып, студенттердин жеке ойлонуусун, сынчыл көз карашын жана дүйнөгө болгон кеңири көз карашын өнүктүрүүгө багытталат.	3 кредит 21 практикалык саат 14 лекция 55 саат ӨАИ	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)

Б.1.КП В.1.0	Кыргыз адабиятындагы философиялык концептер	2	"Кыргыз адабиятындагы философиялык концептер" предмети кыргыз элинин жазмакерлеринин чыгармаларында чагылдырылган философиялык идеяларды, дүйнө таанымдык ой-пикирлерди жана моралдык-этикалык принциптерди изилдейт. Бул дисциплина кыргыз адабиятынын негизги чыгармаларында жашыруун жаткан терең философиялык концепцияларды ачып, аларды тарыхый жана маданий контексте түшүнүүгө жардам берет. Сабактарда кыргыз классикалык жана заманбап адабиятынын негизги темалары, анын ичинде адамдын орду, дүйнө жана табият менен байланышы, моралдык жоопкерчилик, коомдук адеп-ахлак, руханий баалуулуктар жана адамдын ички дүйнөсү тууралуу ой жүгүртүүлөр каралат. Окуучулар кыргыз адабиятындагы философиялык көз караштардын, сөз жана сөздүн күчүнүн, чыгармачылык эркиндик жана эстетикалык баалуулуктардын алкагында чагылдырылган аалымдардын көз караштарын терең талдайт. Бул предмет студенттерге кыргыз жазмакерлеринин чыгармалары аркылуу философиялык ой жүгүртүүнү өнүктүрүүгө, моралдык жана руханий негиздерге тереңирээк кирүүгө мүмкүнчүлүк түзөт. Окуучулар адабий тексттерди философиялык, этикалык жана эстетикалык жактан анализдеп, адабий чыгармалар аркылуу кыргыз элинин дүйнө таанымын, дүйнө тууралуу көз карашын жана жеке адамдын ордун түшүнүүгө умтулушат. Ошондой эле, бул сабак кыргыз адабиятынын өнүгүшүндө философиялык ой-пикирлердин жана концепциялардын кандай роль ойногонун жана адамзаттын руханий өсүшүнө кандай таасир бергендигин баалоого багытталган.	Зкредит 21 практикалык саат 14 лекция 55 саат ӨАИ	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)
-----------------	---	---	--	--	---

Б.1.КП В.2	Этно лингвистиканын негиздери	3	"Этно-лингвистика" предмети тил менен этнос жана маданият ортосундагы байланыштарды изилдеген дисциплина болуп саналат. Бул сабак тилдин этникалык топтун дүйнө таанымы, салттары, жашоо образы жана коомдук түзүлүшү менен тыгыз байланышта экендигин түшүндүрүп, тилдин коомдогу жана маданияттагы ордун талдайт. Сабакта этно-лингвистиканын негизги принциптери, теориялык багыттары жана анын колдонмо жааттары каралат. Окуучулар тилдин адамдын этникалык таанымын, психологиялык өзгөчөлүктөрүн жана коомдук тажрыйбасын кандай чагылдырганын үйрөнүшөт. Мындан тышкары, тил аркылуу этностордун дүйнө таанымынын, баалуулуктар системасынын, ой жүгүртүүсүнүн кандайча чагылдырылары, тилдик биримдик жана айырмачылыктарды белгилөөдө этникалык контексттин мааниси изилденет. Этно-лингвистиканын негиздери сабагы тилдин маданиятка таасирин, анын коомдук турмуштагы функциясын жана этникалык өзгөчөлүктөрдү ачууга багытталган. Сабакта тил жана этнос, тил жана коом арасындагы байланышты терең түшүнүүгө жардам берүүчү ыкмалар жана теориялар талданат. Окуучулар, өзгөчө, тилинин дүйнө таанымдык элементтерин жана маданий өзгөрүүлөрүн түшүнүү аркылуу элдин руханий баалуулуктарын, салт-санааларын жана дүйнөгө көз карашын үйрөнүшөт. Бул предмет кыргыз тили жана анын этникалык топтордун маданияты менен байланышкан аспектилерин да камтып, студенттерге ар түрдүү этникалык топтордун тилиндеги спецификаларды жана тил аркылуу чагылдырылган маданий өзгөчөлүктөрдү изилдөөгө мүмкүнчүлүк берет. Ошондой эле, этно-лингвистика тилдин этностордун идентификациясына, коомдук байланышка жана маданиятты сактап калууга кантип таасир эткенин түшүнүүгө жардам берет.	3 кредит 21 практикалык саат 14 лекция 55 СӨАИ (90 саат)	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)
---------------	-------------------------------------	---	---	--	---

4	Азыркы оозеки коммуникациянын актуалдуу маселелери	3	"Азыркы оозеки коммуникациянын актуалдуу маселелери" предмети коомдогу оозеки сөздүн өнүгүшү, өзгөрүшү жана анын маданий, социалдык, психологиялык аспектилерин изилдейт. Бул сабак адамдардын күнүмдүк жашоосундагы оозеки сүйлөшүүлөрдүн маанисин жана аларды эффективдүү жүргүзүүнүн жолдорун талдайт. Окуучуларга азыркы коомдогу коммуникациялык процесстердин өзгөчөлүктөрү, медиа, социалдык тармактар, эл аралык байланыштар жана башка актуалдуу темалар аркылуу оозеки коммуникациянын рөлу жана алмашуулары көрсөтүлөт. Сабакта негизги көңүл оозеки сөздүн функцияларына, анын коомдогу социалдык жана маданий контексттердеги ролуна, ошондой эле элдердин ортосундагы маалымат алмашуу процессиндеги көйгөйлөргө багытталат. Окуучулар оозеки коммуникациянын маанилүү аспектилерин, анын ичинде сөйкөлүү, стилистика, калыптанган сөздөрдүн колдонулушу, туура тилдик формадагы сүйлөмдөрдү түзүү жана жекече карым-катнаштын негиздерин үйрөнүшөт. Сабакта коомдун санариптешүүсү менен оозеки тилдин трансформациясы, жаңы коммуникациянын формалары (мысалы, видеоконференция, чаттар, мобилдик байланыштар) жана алардын коомдогу карым-катнашка кантип таасир эткени талкууланат. Ошондой эле, сөздүн этикасы, манипуляция, жалган маалымат жана манипулятивдүү оозеки сүйлөшүүлөрдүн коомдогу терс таасирлери тууралуу дагы сөз болот. Бул предмет студенттерге азыркы оозеки коммуникациянын чөйрөсүндө туруктуу өзгөрүүлөрдү жана жаңыланууларды терең түшүнүүгө мүмкүнчүлүк берет. Алар дүйнөлүк жана жергиликтүү деңгээлде тил аркылуу байланыштын актуалдуу тенденцияларын жана көйгөйлөрүн изилдеп, ар кандай коммуникативдик кырдаалдарда өз ой-пикирлерин так жана туура билдирүүгө үйрөнүшөт.	4 кредит 15 саат лекция 30 практикалык саат	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)
---	--	---	---	---	---

Б.3.КП В.5	Тексттин заманбап теориялары	4	"Тексттин заманбап теориялары" предмети адабий тексттерди жана алардын интерпретациясын заманбап теориялык ыкмалар аркылуу изилдөөгө багытталган дисциплина болуп саналат. Бул сабактын негизги максаты — студенттерге тексттерди анализдөө үчүн заманбап теориялык алымдардын кеңири спектрин үйрөтүү жана алардын ар түрдүү көз караштары аркылуу адабий жана тилдик тексттерди терең түшүнүүгө көмөк көрсөтүү. Сабакта тексттин структурасынан баштап, анын көптөгөн контексттердеги маанилерин, идеяларын жана функцияларын талдоо үчүн кеңири колдонулган заманбап теориялар — постмодернизм, структурализм, де конструктивизм, феминизм, психоанализ, марксизм, идеологиялык жана дискурстук анализдер, семиотика жана башка багыттар каралат. Окуучулар тексттерди жөн гана мазмуну боюнча эмес, алардын курулушу, контекстуалдык мааниси, тили жана ар кандай коомдук, маданий шарттардагы орду аркылуу да изилдей алышат. "Тексттин заманбап теориялары" сабагы адеп-ахлактык, идеологиялык жана саясий компоненттерди, ошондой эле автордун, окуучунун жана коомдун өз ара байланышын карап, тексттин түзүлүшүн гана эмес, анын түшүнүлүшүн жана кабыл алынуусун да талдайт. Сабактын жүрүшүндө студенттерге тексттерди башкача көз караштардан жана аналитикалык ыкмалардан карап чыгуу мүмкүнчүлүгү берилет. Тексттин заманбап теориялары теориялык негиздерди, текстти талдоонун методологиясын жана жазуу ыкмаларын терең үйрөнүүгө мүмкүндүк берип, ар бир студенттин интеллектуалдык өз алдынчалыгын жана сынчыл ой жүгүртүүсүн өнүктүрүүгө багытталган. Сабактын негизинде студенттер тексттерди аналитикалык жактан карап, дүйнөнүн көп кырдуу жана көп тараптуу аспектерин түшүнүүдө кеңири көз караштарды кабыл алууга үйрөнүшөт.	4 кредит 30 практикалык саат 15 лекция саат	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)
---------------	------------------------------------	---	---	--	---

Б.3.КП В.4	Дүйнө адабиятынын тарыхы	4	"Дүйнө адабиятынын тарыхы" предмети адамзаттын адабий мурасын, анын тарыхый өнүгүү баскычтарын, негизги адабий мектептерди жана агымдарды, ошондой эле адабий стилдердин жана жанрлардын өзгөрүүсүн терең изилдөөгө багытталган дисциплина болуп саналат. Бул сабактын негизги максаты — студенттерге дүйнөлүк адабияттын өнүгүшүнүн негизги этаптарын жана алардын коомдук-тарыхый контекстин түшүндүрүү, ошондой эле ар кандай маданий жана этникалык топтордун адабий чыгармачылыгын салыштыруучу талдоо аркылуу жалпы адабий мурастын маанисин көрсөтүү. Сабакта дүйнөлүк адабиятынын өнүгүүсү эки негизги багытта каралат: бир жагынан, өзгөчө көчмөн жана агрардык коомдордун жазма жана оозеки адабияты, экинчи жагынан, шаардык цивилизациялардын, философиянын, саясий жана социалдык түзүлүштөрдүн адабий процесстерге таасири. Студенттер батыш жана чыгыш адабиятынын өнүгүшү, античный, орто кылымдык, Ренессанс, Просвещение, романтизм, реализм, модернизм жана постмодернизм сыяктуу негизги адабий агымдар тууралуу терең билим алышат. Дүйнө адабиятынын тарыхы сабагы, негизинен, адабий чыгармачылыктын өнүгүшүн жана анын коомдук турмуштагы ордун көрсөтүүгө, ошондой эле адабий тексттердин тарыхый, философиялык жана эстетикалык маанисин ачууга багытталган. Окуучулар дүйнөлүк адабияттагы белгилүү чыгармаларды жана авторлорду — алардын мезгили, тематикасы, стилдик өзгөчөлүктөрү жана адабий мурасындагы орду боюнча изилдешет. Сабакта ошондой эле дүйнөлүк адабияттын көп кырдуу жана көп маданияттуу характерин ачып, ар түрдүү элдердин өзүнө тиешелүү адабий традицияларынын өзгөчөлүктөрүн жана алардын жалпы адабий процесс алдындагы ордун түшүнүүгө мүмкүнчүлүк берет. Дүйнө адабиятынын тарыхы сабагы	4 кредит 30 практикалык саат 15 лекция саат	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)
---------------	--------------------------	---	---	--	---

			студенттерге адабий чыгармалардын, жанрлардын жана стилистикалык ыкмалардын өнүгүшү боюнча кеңири жана терең көз карашты калыптандырууга багытталган.		
Б.3.КП В.4	Тарыхый грамматика	4	"Тарыхый грамматика" предмети тилдин өнүгүшүн жана өзгөрүшүн, анын тарыхый этаптарын жана системалык өзгөрүүлөрүн изилдөө боюнча багытталган дисциплина болуп саналат. Бул сабактын негизги максаты — тилдин грамматикалык системасынын өтмүштөгү абалы, анын өзгөрүү себептери жана бүгүнкү күнгө чейин жеткен негизги грамматикалык структуралар тууралуу терең түшүнүк берүү. Сабакта тилдин тарыхый өнүгүшү, грамматикалык категориялардын жана формалардын өзгөрүшү, тилдик системалардагы өзгөрүүлөр, ошондой эле тилдин лексикалык, морфологиялык, синтаксистик жана фонетикалык компоненттеринин өзгөрүү процессинин негизги этаптары каралат. Окуучулар тилдин ар түрдүү тарыхый баскычтарындагы грамматикалык түзүлүштөрдү жана алардын алмашуусун анализдешет, ошондой эле тилдин эртерээк формаларынан бүгүнкү күнгө чейинки этаптардагы грамматикалык структураларды салыштырышат. Тарыхый грамматика сабагы тилдин мезгилдик жана аймактык өзгөрүүлөрүн изилдеп, ар кандай тилдердин арасындагы байланыштарды жана алардын эволюциясын түшүнүүгө жардам берет. Окуучулар, атап айтканда, тилдин морфологиялык түзүлүшүндөгү, сөздүн түзүлүшү жана пайдалануусундагы, ошондой эле синтаксистеги жана фразеологиядагы өзгөрүүлөрдү талдап, тилдин тарыхый өнүгүүсүн ачып көрсөтүшөт. Мындан тышкары, бул предмет тилдердин бири-бирине таасир этүү процессин жана ар бир тилдин жеке өзгөчөлүктөрүн түшүнүүгө мүмкүндүк берет. Студенттерге ар кандай тилдердин грамматикалык формаларынын өзгөрүшүн, алардын	4 кредит 30 практикалык саат 15 лекция саат	102 компьютер канасы 20 даана компьютер 211 компьютер канасы 22 даана компьютер Китепкана 1 (108) Мамлекеттик тил каанасы 1 (304) 1 Кыргыз тилин окутуунун усулу (301) Тил илими 1 (303)

			калыптанышындагы факторлорду жана тилдин жалпы эволюциясын терең түшүнүүгө жардам берет. "Тарыхый грамматика" сабагы студенттерге тилдин өткөн мезгилдерден бүгүнкү күнгө чейинки эволюциясын түшүнүүгө жана ар бир тилдин грамматикалык системасын терең изилдөө мүмкүнчүлүгүн берет.		
--	--	--	--	--	--

Кафедра башчысы

И.Абдувалиев